БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 9 (1917)
ЯНВАРИИН 11
СРЕДА
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Культбазануудай хүдэлмэриие һайнаар ябуулха

Коммунистическэ партиин түүхэтэ шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон, манай республикын колхозууд, совхозууд ба МТС-үүд хүдөө ажахынгаа бүхы дээрэнь, мүн тэрэнэй нэгэ һалбари болохо ниитын малажалые хүгжөөхэ талаар зарим тэды амжалта туйлаа. Бурят-Монголой колхозууд, урда жэлнүүдтэ оробол, олондо һү, мяха, нооһо, үндэгэ гэхэ мэтэ хүдөө ажахын продуктнуудые һураггүй ехээр тушааһан ба худалдаһан байна. Мүн манай эрхим малишад, малшад ба хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд ажал дээрээ түрүү дүй дүршэлые зоримгойгоор нэбтэрүүлэн, шэнэ амжалта туйлажа, түрэл партиингаа түүхэтэ XX съездые ажалай бэлэгүүдээр угтахын түлөө эрмэлзэнэ.

Мүнөө хэнэйшье мэдэһээр, малай үбэлжэлгын эгээл харюусалгатай үе ябажа байна. Ниитынгээ малые обир тарганаар, гээлтэ хоролтогүйгөөр үбэлжүүлангүйгөөр ондо оруулхын тулада малажалай хүдэлмэрилэгшэд шэн зоригтойгоор, бүхы хаба хүсэеэ гарган ажаллана. Эгээл тиимэһээ малай гүүртэ, отаранууд үүрэй олонһоо эхилээд, үдэшын харанхы болотор, эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллажа байһан малшадые халуун анхаралаар хүреэлхэ гээшэ нютагай партийна, советскэ организацинуудай нэрэ хүндын хэрэг болоно бшуу.

Республикын олохон аймагуудай колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд малшадай аша үрэ ехэтэйгээр ажаллахын ба мүн сэдьхэл дүүрэнээр амархын тулада бага бэшээр анхаралаа табина. Энээнэй эсэстэ малшадай ажаһуудаг газарнуудта гэр байранууд һайнаар заһабарилагданхай, улаан булан, худалдаа наймаанай ларёк, медицинскэ пункт гэхэ мэтэ бүридэһэн тусхай культбазанууд эмхидхэгдэнхэй байдаг. Жэшээнь, Хэжэнгын аймагай Сталинай, Ворошиловай нэрэмжэтэ, Сэлэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ ба бусад олон колхозуудай фермэ, отаранууд дээгүүр эмхидхэгдэһэн культбазанууд һайнаар хүдэлмэрилнэ. Эндэхи культбазануудта, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри хүнэй сэдьхэл хангамаар, удха түтэлдэгөөр ябуулагдана. Нэн түрүүндэ, тэндэ һара бүри хараалагдадаг тусхай түсэбэй ёһоор кино, концертнүүд болон хөөрэлдөө, элидхэлнүүд үнгэргэгдэжэ байдаг. Нютагай эдэбхитэд, багшанар болон мэргэжэлтэд культбазануудай хүдэлмэридэ олоороо хабаадалсадаг юм.

Зүгөөр, зарим хүдөө нютагуудта, ялангаяа колхозой центрһээ холо, таруу байдаг фермэ отаранууд мүнөө болотор һайн бэлэдхэлтэй культбазанууд үшөөл олоороо эмхидхэгдээдүй байна. Үнгэрһэн үбэлдөө Сэлэнгын, Хориин, Курумканай аймагуудай зарим колхозуудай фермэ, отаранууд дээгүүр культбазанууд эмхидхэгдээд, тэндэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри муу бэшээр ябуулагдаһан юм. Мүн энэ зундаа Кяхтын, Хэжэнгын ба бусад аймагуудта нүүдэл культбазанууд эмхидхэгдэһэн байгаа. Гэхэ зуура, урдань бараг һайнаар хүдэлмэрилжэ байһан культбазанууд энэ үбэлжэлгын үедэ тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз культбазануудые эмхидхэхэ талаар республика дотороо эгээн түрүүн үүсхэл гаргаһан байгаа. Мүн энээн тушаа нилээдгүй ехэ юумэ хэһэншье байха юм. Гэбэшье, энэ жэлдэ тус колхозой культбазанууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Тэндэхи хүтэлбэрилэгшэд анха түрүүндэ энэ хүдэлмэридэ анхаралаа ехээр табидаг байһан аад, мүнөө болоходо культбазануудай хүдэлмэреэр һонирхохоо болишоо. Ушар иимэһээ малшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие бүри һайнаар ябуулха газар болохо культбазанууд хүсэд хэрэглэгдэнэгүй гэхэдэ алдуу болохогүй байна. Мүн иимэрхүү байдал Закаменай аймагай зарим колхозуудта үзэгдэнэ.

Культбазануудые эмхидхэхэ талаар бүришье хангалтагүй байдалтай байһан Зэдын, Түнхэнэй, Бичурын ба бусад аймагуудай олохон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ нютагай партийна, советскэ организацинуудай зүгһөө шанга эрилтэ табигданагүй. Эгээл иимэһээ Зэдын аймагай Сталинай, Чапаевай нэрэмжэтэ ба бусадшье зарим колхозуудта нэгэшье культбаза эмхидхэгдээгүй байһаар. Мүн Хэжэнгын аймагай Молотовой, Энгельсын нэрэмжэтэ колхозуудай малай гүүртэнүүд дээгүүр һайнаар түхеэрэгдэһэн культбаза мүнөөшье болотор бии болоодүй юм.

Эдэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, малшадай культурна эрилтэнүүдые хүсэд хангаха хэрэгтэ ехэхэн дутагдалнуудай бии байһаниие гэршэлнэ. Олохон газарта колхозуудай правленинүүд, партийна организацинууд энэ шухала хэрэгые тоодоггүй заншалтай. Советскэ хүн тухай анхарал хадаа манай партиин эгээн нангин уялгань юм гэжэ иимэ хүтэлбэрилэгшэд мартана бшуу.

Мүнөө, Сибириин шэмэрүүн хүйтэн үбэлэй үедэ шэн зоригтойгоор, эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр ажаллажа байһан малшадые али бүхы анхаралаар хүреэлхэ ба сүлөөтэй сагаа сэнгэлит хүхюунээр, сэдьхэл дүүрэнээр үнгэргэхэ хэрэгтэнь туһалха гээшэ ехэхэн удхашанартай хэрэг мүн. Үнгэрһэн жэлэй дүй дүршэл дээрэһээ харахада бодомжотой һайнаар эмхидхэгдэһэн культбазанууд малшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие ябуулха хэрэгтэ бага бэшэ үүргые дүүргэнэ. Эгээл тиимэһээ партиин аймкомууд ба аймгүйсэдкомууд, МТС-үүд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энээн тушаа саг үргэлжын, халуун анхарал хандуулжа байха уялгатай.

Советскэ делегаци Германска Демократическа Республикаһаа Москвада бусажа ерэбэ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов түрүүтэй Советскэ делегаци Германска Демократическа Республикаһаа январиин 9-дэ Москвада бусажа ерэбэ. Советскэ делегаци Германска Демократическа Республикын Президент Вильгельм Пигэй ная наһа гүйсэһэнэй ойн баярай сутлаануудта хабаадаһан байна.

Советскэ делегациие нүхэд Л. М. Каганович, А. И. Микоян, В. М. Молотов, П. Н. Поспелов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо ба РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. П. Тарасов, СССР-эй министрнүүд, Советскэ Союзай Маршалнууд, централна захиргаануудай болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, советскэ хэблэлэй түлөөлэгшэд Белорусска вокзал дээрэ угтаа.

Советскэ делегациие СССР-тэ байдаг хэдэ хэдэн дипломатическа түлөөлэгшэд, посольствонууд болон миссинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд мүн угталсаа.

(ТАСС).

Монголой Арадай Республикын правительственна делегаци Москва ерэбэ

Январиин 9-дэ Монголой Арадай Республикын правительственна делегаци Москва ерэбэ. Тус делегаци Германска Демократическа Республикын президент В. Пигэй 80 наһанай ойн һайндэртэ хабаадалсаһанаа, Эхэ орондоо бусажа ябаа. Делегациие МНР-эй Арадай Агуу Ехэ Хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ж. Самбу толгойлно.

Централна аэродром дээрэ тус делегациие СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо М. П. Тарасов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь Н. М. Пегов, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министрын орлогшо Н. Т. Федоренко, Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. А. Яснов, СССР-эй МИД-эй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд болон хэблэлэй түлөөлэгшэд угтаба.

Мүн тэрэшэлэн делегациие СССР-тэ байдаг Монголой Арадай Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Д. Адилбиш, СССР-тэ байдаг Германска Демократическа Республикын посольствын Советник К. Зейтц болон эдэ оронуудай посольствонуудай хүдэлмэрилэгшэд угталсаба. (ТАСС).

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ

Сэмбын фабрикын аппаратно-ээрэлгын цехын коллектив партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ, дамжуулгын Улаан тугта хүртөө. Тус цехын түрүү хүдэлмэришэн З. К. Лаврентьева даалгабаряа үдэр бүри 120 гаран процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: З. К. Лаврентьева ажаллажа байна.

А. Мантаевай фото.

Жэшээтэ ажалайнгаа түлөө нэмэлтэ түлбэри абаба

ЗАИГРАЙ. Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозой эрхим хонишон нүхэр Рязанов нёдондо 225 эхэ хонидһоо 228 хурьга абажа түлжүүлһэн юм. Тэрэ хурьга абаха, нооһо хайшалха даалгабаринуудаа үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 7 хони, 25 килограмм нооһо абаба.

Эндэхи хонишод мүнөө жэлдэ хонидойнгоо үбэлжэлгые гээлтэ хоролтогүйгөөр үнгэргэхын, түл олоор абахын түлөө шангаар тэмсэе гэжэ 18 партсъездын нэрэмжэтэ хүршэ колхозой хонишодые социалистическэ мүрысөөндэ уриба. Мүнөө эндэ түрүүшын хурьгад абтажа захалаа.

Б. Будаев.

Механизаторнууд тарилгада бэлэдхэнэ

КАБАНСК. Партиин XX съездын хүндэлэлдэ Темлюйскэ МТС-эй механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Заһабарилгын үедэ слесарьнүүд Борис Муркин, Николай Бронников гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабариие 150—200 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Электрогагнуурша Михаил Портнягин, дархан Федор Кархалин гэгшэд үдэр соо хоёр нормоһоо доро оронгүй, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана.

М. Матхеев.

Малайнгаа тэжээл гамтайгаар гаргашалая

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездые ажалай улам ехэ амжалтаар угтахын түлөө манай колхозой гэшүүд шангаар тэмсэжэ байнхай. Түбхын түрүүн малайнгаа үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын, шэнэ түлнүүдээ тарзагүйгөөр түлжүүлхын, һү, нооһо ехээр абахын тула малайнгаа харууһа, эдеэлүүлгые эрид һайжаруулха зорилго табигдаба.

Малаа һайнаар эдеэлүүлхын, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын тула, тон түрүүндэ, тэжээлэй һайн база байгуулха хэрэгтэй. Теэд 7 мянга гаран адууһа малтай манай колхоз үнгэрэгшэ зундаа мүнөө жэлэй үбэлжэлгын үедэ малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэжэ шадаагүй. Гэбэшье, 9 мянга гаран центнер бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл бэлдэгдэһэн байна. Энэ тэжээлые малай үбэлжэлгын түрүүшын үдэрнүүдһээ гамтайгаар гаргашалха зорилго табигдаһан байгаа. Тиимэһээ фермэ, гүүртэ, отара бүхэндэ тэжээлэй балансын ёһоор үбһэ, солоомо хубаарилагдан үгтөө.

Гадна, һайжаруулагдаһан үүлтэрэй малда һайн тэжээл нэмэгдэжэ үгтөө. Жэшээлхэдэ, һаамхай үнеэдтэ ба хурьгалһан хонидто зелёнко, кукурузын силос үгтэнхэй. Тиихэдэ адуу морид, һубай үхэрнүүд нэмэлтэ тэжээл эдилсээд, манай эндэхи үргэн ехэ бэлшээри дээрэ адуулагдажа гараха байна.

Үбэл, зунгүй үнеэдһээ һү ехээр һаахын тула манай колхозой һаалишад ехэхэн оролдолго гаргана. Һаалишад Цырма Батуева, Цыжидма Дамбаева, Цыпилма Цыдыпова, Цурендулма Санжиева, Басан Цыдыпова гэгшэд үбэлэй үедэ һү һаалгаяа зун, намарайхиһаа бага болгохогүйн түлөө оролдоно. Эдэ нүхэд ажахын шэнэ жэл соо үнеэн бүриһөө 1200 литр һү һааха уялга абаа.

Тэрэшэлэн манай хонишод хонидтоо бардам хүрэхэ тэжээл өөһэдынгөө хүсөөр бэлэдхээ. Жэшээлхэдэ, хонишод Дугаржап Чимитов, Шоён Цыбиков, Тэгшэ Цыбиков болон бусад бүлэнэртэеэ хамта отарануудтаа 250-һаа 450 центнер хүрэтэр үбһэ сабшажа, газаагаа оруулаа. Тиимэһээ эдэ отарануудай үбһэ тэжээл ерэхэ хабар ногооной гаратар хүсэд хүрэхэ юм. Мүн үбэлдөө хурьгалха 1500 хонидто, нарай хурьгадта нэмэлтэ тэжээл болгон концентрадууд үгтэхэ байна.

Малайнгаа тэжээл гамтайгаар гаргашалхын тулада үбэлдөө малые һайнаар, шадажа бэлшээхэ хэрэгтэй. Гэбэшье, «малай тарган—табан хоногой» гэдэгтэл, адуу малаа үбэлэй сагта үбһэ тэжээл эдюулэлсэнгүй бэлшээжэ болохогүй. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр нэмэлтэ тэжээлгүйгөөр шэнээ тамираа түргэн алдаха байна. Энээниие хараадаа абажа, манай колхозой правлени тэжээлэй баланс табихадаа ехэхэн тэжээл һубай үхэртэ, адуу моридто хубаарилалсаа.

Үбэлдөө малайнгаа тэжээл бодомжотойгоор ба гамтайгаар гаргашалха, ниитынгээ малай үбэлжэлгые эрхим һайнаар үнгэргэхэ байнабди.

Цырен Семенов,
Мухаршэбэрэй аймагай
Сутайн сомоной
Молотовой нэрэмжэтэ
колхозой түрүүлэгшэ.

Үбэлэй үедэ һү һаалгаяа дээшэлүүлнэ

Түрэл партиингаа XX съездые ажалай бэлэгүүдээр угтахын түлөө советскэ ажалшан бүхэн үнэн зүрхэнһөө эрмэлзэнэ. Кударын аймагай «Путь октября» колхозой һаалишад энэ түүхэтэ съездын хүндэлэлдэ мүрысөөндэ оролсоод, ниитынгээ малай ашаг шэмэ эрид дээшэлүүлжэ шадаа. Тэдэнэр ажахын шэнэ жэлэй үнгэрһэн гурбан һарын туршада 1955 оной энэ хутасаада орходоо 4 дахин ехэ һү һааһан байха юм.

Һүнэй-товарна нэгэдэхи фермын һаалишад (даагшань А. П. Кожин) үнеэн бүриһөө һара бүхэндэ 193 литр һү һаажа, һайн жэшээ харуулаа.

Үбэлэй үедэ һү һаалгые эрид дээшэлүүлһэн энэ колхоздо ба һүнэй-товарна нэгэдэхи фермэдэ аймсоведэй гүйсэдкомой болон КПСС-эй айкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаһан байна. Энэ колхоз мүн аймагай Хүндэлэлэй доскада бэшэгдээ.

С. Таханов.

Түрүүшүүлэй нэгэн

Партиин XX съездые ажалай эрхим амжалтаар угтахын түлөө Хандагатайн леспромхозой модошодой дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ ажалай түрүүшүүл үдэр ерэхэ бүри олошорно. Энэ леспромхозой шпалозаводто ажалладаг хүдэлмэришэн Х. Ангискеева түрүүшүүлэй тоодо элитэ һуури эзэлнэ. Нүхэр Ангискеева шпалозаводто 10 гаран жэлэй турша соо ажаллажа, нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болобошье, туйлаһанаараа һанаагаа амарангүй, мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэнэ. Энэ түрүү хүдэлмэришэн даалгабаряа үдэр бүри үлүүлэн дүүргэхэһээ гадна, эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилэн гаргана.

Дүтэлжэ байгаа партиин XX съездые ажалай эрхим бэлэгтэйгээр угтаха зорилгоор нүхэр Ангискеева халаанайнгаа даалгабариие үдэр бүри 130 гаран процент дүүргэхэ уялга абанхай. Энэ уялгаяа һайнаар дүүргэнэ.

Б. Васильев.

★ Ажалай вахтада ★

Улан-Удын судна заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд партиин XX съездые ажалай эрхим амжалтаар угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Энэ мүрысөөндэ шалгарһан түрүүшүүлэй тоо үдэр ерэхэ бүри олошорно. Заводой механическа цехтэ ажалладаг слесарь П. С. Григорьев съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, халаанайнгаа даалгабариие хододоо 150—200 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: П. С. Григорьев ажаллажа байна.

З. Веснинагай фото.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Хада газарта кукуруза ургана

УСТЬ-КАМЕНОГОРСК, январиин 9. (ТАСС). Үндэр хоройн саагуур буга һогоонууд элеэлжэ ябана. Багахан кормушкануудта силос ашаһан шарганууд дүтэлжэ, хоншуун үнэрыень абаһан ангууд суглярна.

Буга һогоонуудые үсхэбэрилдэг Верхне-Катунска совхозойхид тэжээмэл ангуудтаа хээрын ногоогоор дарагдаһан силос эдюулдэг болоо. Тиигэһэниинь үбэлдөө ангууд хүсэ шадал һайнтай байдаг, эбэрнүүдынь хоёр дахин ехэ болодог болоо. Мүнөө бугануудта кукурузын силос эдюулэгдэдэг болобо.

Совхозой хүдэлмэрилэгшэд туршалга хэнгээ, үндэр хада газарта, далайн нюрууһаа хоёр мянган метр үндэр газарта 11 гектар дээрэ кукуруза тариһан байна. Тиигэһэниинь кукурузын эшэнүүд оройн хюруудашье ехээр хүлдөөгүй, зунай гандашье хатаагүй, ногоон эшэ намаанууд ехээр хуряагдаһан байна.

Холын хойто зүгтэ үнеэдые үсхэбэрилнэ

ПЕТРОПАВЛОВСК - КАМЧАТСКИЙ. Быстринскэ райондо ажаһуугшад 1932 ондо пароходоор түрүүшынхеэ гурбан үнеэ асарагдаһыень мартаагүй. Тиигэжэ холын хойто зүгтэ үнеэдые үсхэбэрилжэ эхилһэн юм. Мүнөө Быстринскэ районой колхоз бүхэн шахуу һүнэй-товарна фермэтэй болонхой. Тиихэдэ, ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ районой түрүү һаалишад һаамхай үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1600-таад литр һү һаагаа. Энэ район жэлэй хугасаа дотор үнеэнһээ һү һаалгые 360 литрээр дээшэлүүлээ.

Тигильскэ районой Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Мария Коеркова Камчаткын малшадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлэнхэй. Энэ һаалишан ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2650 литр һү һааһан байна.

Тэрэшэлэн Тигильскэ, Алеутска, аяар холын хойто зүгэй Пенжинскэ болон бусад национальна районуудта үнеэд олоороо үсхэбэрилэгдэжэ эхилэнхэй.

(ТАСС).

Казахстанай элүүржүүлгын газарнуудта сэгээгээр аргална

АЛМА-АТА, январиин 9. (ТАСС). Казахстанай бүхы тооной курортнууд болон санаторинуудта хүнүүдтэ сэгээ уулгагдадаг болоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ республикын элүүржүүлгын газарнууд хүнүүдые эмшэлхэ зорилгоор хоёр миллион литр шахуу сэгээ гаргашалһан байна.

Мүнөө жэл хэдэ хэдэн курортнууд болон санаторинуудта түхэреэн жэл соо сэгээгээр аргалдаг болохонь. Мүн тэрэшэлэн түрүүшынхеэ тэмээнэй фермэ бии болгожо, эмдэ ехээр ородог тэмээнэй сэгээ гаргадаг болохоор хараалагдана.

Башкириин нефть— Сибирьтэ

ОМСК, январиин 9. (ТАСС). Мүнөөдэр Туймазы-Омск гэжэ магистральна нефтепровод ашаглалгада оруулагдаба. Башкириин түрүүшын хэдэ мянган тонно нефть хоолойнуудаар 1300 километр урдажа, Омскын нефть нэрэн илгадаг заводой резервуарнуудые дүүргэжэ байна.

Мүнөө барилгашад Омск-Новосибирск гэжэ хоолойн монтаж хэжэ байнхай. КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ тэдэнэр февралиин 14 болотор хоёр һарын даалгабариие дүүргэхэ уялга абаа.

Хабарай тарилга эхилбэ

СТАЛИНАБАД, январиин 9. Таджикистанай дундуурхи ба доогуурхи нуга тала болон хадын хормойнуудтахи газар нютагуудта шэниисэ, ячмень, тоһото лён, наран сэсэг таригдажа эхилбэ. Республика дотор ороохото культурануудые хэрэгжүүлэн тарилга гурба дахин үргэдхэгдэхэнь

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Дүүргэгдэдэггүй тогтоолнууд

Ториин аймагай эрхэ байдалда һү һаалгые эрид дээшэлүүлхэ арга боломжонууд гүйсэд бии юм. Энээниие тус аймагай түрүү колхозуудай, түрүү һаалишадай дүй дүршэл эли тодоор гэршэлэн харуулна.

Хэды тиимэ байбашье, тус аймаг үнеэдһээ һү һаалгаар республика доторой гээгдэжэ ябаһан зандаа. Аймагай олонхи колхозууд һү һаалгаар хараалһан түсэбөө үнгэрһэн жэлдэ дүүргээгүй үлэһэн ба мүнөөшье жэлдэ тэрэ түсэбөө дүүргэхын наза тэмдэггүйгөөр ажалалха эхилээд байна.

Мүнөө малай үбэлжэлгэ муугаар үнгэргэгдэжэ байна. Гүүртэнүүдынь һаалишадаар буридүүлэгдээгүй, шэнэ түл абаха байра бэлдэгдээгүй, үнеэдтэ тэжээл буйлуулжа эдеүлхэ хүдэлмэри эмхидхэгдээгүй байна. Үбэл болохоор үнеэдые үдэрэй һааха дахин һаадаг болоһон байна. Тиихэдэ һүнэй буридхэл муугаар хэгдэнэ.

Маленковой нэрэмжэтэ колхоз ажахын шэнэ жэлэй гараһанһаа хойшо һү һаалгые улам бүри доошонь оруулжа байна. Хэрбээ октябрь һарада үнеэн бүринһөө 23 литр һаагдаһан байбал, ноябрьда—15,1 литр, декабрьда бүришье бага һү һаагдаа. Тиин, адли эрхэ байдалда хүдэлмэрилжэ байһан Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Гарма Дондукова 1954—1955 оной ажахын жэл соо нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 2225 литр һү абаһан байна. Нүхэр Дондукова аймагай бусад һаалишадһаа юугээрээшье илгаагүй адли һаалишан юм. Зүгөөр оролдохо хэшээл ехэтэй дээрээһээ амжалта туйлана. Тэрэ хадаа зоотехническэ заабарине бэелүүлжэ, мал харуулһалха үдэрэй түрим наринаар сахидаг, үнеэдээ нэгэ хэмдэ һаадаг, эдеэлүүлдэг, уһалдаг, газаагуур гаргажа ябуулдаг байна. Һаалишан Дондукова туйлаһан амжалтаараа хизаарлангүй, энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2500 литр һү һааха уялга абанхай.

Гэбэшье, аймагай олонхи һаалишад һү багаар һаана, фермэ, гүүртэнүүд дээгүүр түрүү арганууд һулаар нэбтэрүүлэгдэнэ.

Үнгэрһэн жэлдэ партиин айком, аймагай Соведэй гүйсэдком һү ехээр һаахын түлөө тэмсэлые миил олон тоото суглаа зүблөө үнгэргэлгөөр хизаарлаа һэн. Юуб гэхэдэ һү һаалга тухай асуудалаар аймагай бүхы колхозуудай, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй элидхэл тоосоо айкомой бюро болон аймгүйсэдкомой заседанинууд дээрэ зээлжэргэр хаража үзэһэн байна. Энэ хадаа ёһо дүүргэһэн хэрэг болоно. Ушар юуб гэхэдэ, һү һаалгын хангалтагүй байлгын гол шалтагаан колхоз, МТС-үүдэй эмхидхэлэй хүдэлмэриин һула байһан ушар болоно. Шиидхэбэринүүдые гаргаад, тэрэнээ дүүргүүлхын түлөө өөдтэй юумэ хэдэггүй байна.

Октябриин 1-һээ хойшо аймагай бүхы колхозуудта һү һаалга доошоо орожо эхилээ. Аймагай партийна, советскэ органууд малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ асуудалые халирхайгаар хүтэлбэрилһэн зандаа.

Колхозуудта ябажа, эмхидхэлэй хүдэлмэри хэхын оронда, урдынхидаал адли кабинет соогоо, заседани дээрэх хөөрэлдэжэ үргэлжэлһөөр лэ байна. Һаяхан айкомой бюро дээрэ Ленинэй болон Маленковой нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд дуудагдаһан байна. Хараад үзэхэдэ эдэ колхозууд үнгэрэгшэ жэлэйнгээ дүтэлдэлнүүдые дахин дабтана. Хэрбээ Торийн айкомой, аймгүйсэдкомой зүгһөө эмхидхэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулагдажа, тэрэ дутагдалай дабтагдахагүйн түлөө хэмжээ абтаһан байбал тус аймаг нимэ гээгдэжэ дахин орохогүй байгаа. Дээрэ дээрэһээнь суглаа зүблөө хэнгүйгөөр байрада дээрэһээнь тогтоол шиидхэбэри абангүйгөөр, харин урда абтаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые эмхидхэдэг ба хинан шалгадаг байгаа һаань һү һаалганшье һурагүй дээшэлхэ һэн.

Малшадай ажал эмхидхэлсэхэ, тэдэние шэнэ арга метолтэ һургаха, ажалай зориг бадаруулха талаар МТС-үүд болон колхозуудай партийна организацинуудай, зооветеринарна мэргэжэлтэдэй зүгһөө политическэ болон эмхидхэлэй хүдэлмэри хэн үргэлжэ ябуулагдаха зэргэтэй.

Н. Цыбенов,
манай корреспондент.

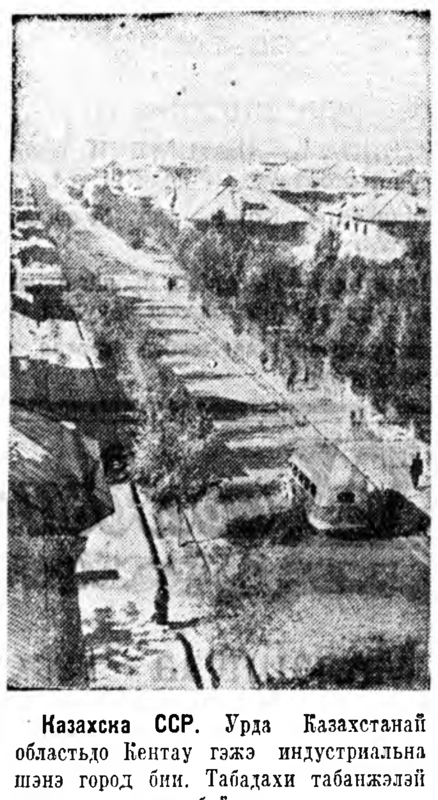

Казахска ССР. Урда Казахстанай областьдо Кентау гэжэ индустриальна шэнэ город бии. Табадахи табанжэлэй турша соо эндэ байрын олон гэрнүүд, культурна эмхи зургаануудай хэдэн байшангууд баригдаа. Олон үйлсэнүүдынь асфальтировалагдажа, хоёр талагуурнь модон һуулагданхай.

Зураг дээрэ: Кентау городтохи Сталинай нэрэмжэтэ үйлсэ.

ТАСС-эй фотохроника.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Хаалтатай байдаг культбаза

Яруунын аймагай «Путь социализма» колхоз Шэлэ гэжэ газартахи томохон гүүртэ дээрэ культбаза эмхидхэхые нёдондо хабар шэнэ гэр бариһан юм. Теэд энэ культбаза мүртэйгөөр хүдэлнэгүй. Культбазада захигдаһан олон газетэ, журналнууд сааг соогоо асаргадагагүй. Үнгэрһэдөө культбазын гэртэ Яруунын загаһанай заводой хүдэлмэришэд байрлашоо. Энээнһээ болоно, малшад сүлөөтэй сагтаа сугларжа газетэ, журнал уншаха, шатар, шодод табиха аргагүйдэнэ.

Мүн энэ колхозой клуб хээзээдэшье хаалтатай байдаг. Гансал кинокартина асархада, колхозой хамтын суглаанай болоходо нээгдэдэг юм.

Колхозой залуушуул хэдэн дахин правлени болон парторганизацида культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие һайжаруулха хэмжээ абахыень һануулһан байха юм. Гэбэшье, мүнөө болотор энэ хүдэлмэри һайжаруулагдаагүй байһаар.

Г. Дашиев, Ц. Гармаев.

Түрэлхи хэлэн дээрэ лекци, элидхэл уншагданагүй

Кяхтын аймагай Ленинэй, Сталинай ба Маленковой нэрэмжэтэ колхозуудта баран бурядууд ажаһуудаг юм. Тус колхозуудай фермэнүүд ба бригаданууд дээгүүр түрэлхи хэлэн дээрэ нэгэшье лекци ба элидхэлнүүд уншагдадаггүй, Кяхтын аймгүйсэдкомой дэргэдэхи культурын таһаг, ВЛКСМ-эй айком ба бусад олонитын эмхи зургаанууд идеологическа энэ шухала хүдэлмэрие колхознигуудай дунда ябуулха ёһотой аад, мүртэй юумэ хэнэгүй. **В. Баторов.**

Партийна хроника

ЗАЛУУШУУЛАЙ ҮҮСХЭЛ ДЭМЖЭГДЭНЭ

Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд болон залуушуул малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ ба үбэлэй сагта үнеэдһээ һү һаалгые дээшэлүүлхын тула социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхые аймагай бүхы малшадта хандаа.

Комсомолецууд болон залуушуулай үүсхэлые партиин Сэлэнгын айкомой бюро хаража үзөөд, һайшааба. Тингээд энэ урьяа суглаан дээрэ табижа, зүбшэн хэлсэжэ, малшадай дунда мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ аймагай МТС-үүдэй, колхозуудай партийна, комсомольско организацинуудые айкомой бюро уялгалба.

Аймагай малшад залуушуулай үүсхэлые халуунаар дэмжэнэ.

ПАРТОРГАНИЗАЦИИН ТООСООН ХЭЛСЭГДЭБЭ

КПСС-эй Пригородно райкомой барилгын-монтажна управлениин парторганизацин хүдэлмэрие һаяхан бюро дээрээ хаража үзэбэ.

Тус парторганизацида партийно-эмхидхэлэй болон партийно-политическэ хүдэлмэриин ехэ муугаар ябуулагдажа байһаниинь элирүүлэгдэбэ. Партбюрогой секретарь нүхэр Осипов коммунистнуудай суглаа 2—3 һара болоход үнгэргэдэг байна.

Барилгын хүдэлмэриин муугаар ябажа байһан тушаа управлениин начальник нүхэр Алексеевецтэ, парторганизациин секретарь нүхэр Осиповто нэгэнтэ бэшэ заагдаһан байбашье, ямаршье хубилалта болоогүй байба.

Коммунистнууд нүхэд Осипов, Алексеевец гэгшэдэй уялгада хайша хараан хандаһан дээрэһээ ажал хэрэгынь урагшагүйгөө ябана гэжэ тэмдэглээд, райкомой бюро тэдэнэртэ партийна зэмэ соносхожо, ойрын сагта хүдэлмэреэ эрид һайжаруулхые эрибэ.

Партийна пропагандые бодото ажабайдалтай нягта холбоотойгоор ябуулха

КПСС-эй Зэдын айком партийна һуралсалые һулаар хүтэлбэрилнэ

Партийна һуралсалай шэнэ жэл эхилһээр гурбан һара болобо. Зэдын аймагай парторганизацинуудай дэргэдэхи кружогууд, семинарнууд ба политһургуулинуудай занятинуудта байлсаһанай эсэстэ тэндэхи партиин һуралсалай ябаса ямар бэ гэжэ зарим тэды согсолол хэбэл, нимэ гол дутагдалнууд мүнөө болотор усадхагдаагүй байһаар: олонхи партийна эхин организацинууд, кружогуудай, политһургуулинуудай пропагандистнууд ажалшадай дунда идеологическа хүдэлмэри ябуулхадаа тэрэнээ нютагай байдалтай холбонегүй. Зарим партийна эхин организацинуудай секретарьнууд, кружогуудай ба семинарнуудай хүтэлбэрилэгшэд идеологическа хүдэлмэриие бодото ажал хүдэлмэритэй хайшан гэжэ холбохоёо хүсэд һайнаар мэдэнэгүй. Тиимэһээ пропагандистска хүдэлмэрэе ажалшадай шиидхэжэ байһан ажахын ба политическэ зорилгонуудтай зүбөөр холбожо шаданагүй. Мүн ажалайнгаа дутуу дундануудые саг соонь элирүүлжэ, тэдэниие дары усадхаха хэмжээ абаха хэрэгтэнь коммунистнуудта тэрэ һуралсалынь өөдтэй туһа хүргэнэгүй. Бодото ажал дээрэ туйлагдаһан, коммунистическэ байгуулалтын жэшээтэ дүй дүршэлые саг соонь элирүүлэн согсолжо, тэдэние ажалшадай дунда үргэнөөр дэлгэрүүлхын түлөө пропагандистнууд үсэд шанга оролдого гаргангүй. Ажалшадай дунда ябуулагдадаг идеологическа хүдэлмэриин зарим нэгэн хүнүүдэй үзэһэн болоһоо байдлаха байһан хуушан сагай үлэгдэлнүүдые усадхаха хэрэгтэ тон һулаар нүлөөлнэ.

Партийна һуралсалай шэнэ жэлэй эхлэлһээр партиин Зэдын айком пропагандистнуудай хоёр семинар үнгэргөө. Зүгөөр, политһургуулинуудай кружогуудай ба семинарнуудай занятинуудай идейнэ хэмжээ дээшэлүүлхэ аргануудай семинарта ерэгшэд танилсангүй, мүн идеологическа хүдэлмэриие ажахын бодото зорилгонуудтай яажа холбожо һураха эли тодорхой заабари пропагандистнууд эдэ семинарта абаагүй үнгэрһэн байна.

Жэшээнь, занятиие идейнэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэхэ ёһотой гэлсэһэн аад, идейнэ үндэр хэмжээндэ занятиие үнгэргэхэ гээшэ юун гээшэб, эндэ ямар шухала эрилтэнүүд табигдадаб гэжэ тодорхойлхо хүнүүд тэдэнэй дунда олдоогүй. Эндэ тусгаар нэгэ колхозой гү, али совхозой бодото байдал дээрэһээ үндэһэлжэ, элирхэй жэшээ дээрэ тэрэниие тайлбарилаагүй.

Ингэжэ партийна һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхэһээ хойшо пропагандистнуудай партийна пропагандые ажабайдалтай холбохо талаар зохистой заабари, методическа туһаламжа үнгэргэгдэһэн семинарнууд дээрэ абаагүй байшоо. Энэнь олон кружогуудай занятиин дээрэһээ харагдана.

«Коммунизм» колхозой партийна эхин организациин дэргэдэхи В. И. Ленинэй биографие шудалха кружогто КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые түрүүшын 3—4 занятинуудта үзэбэ. Тэндэ һурадаг 23 хүнһөө 11-ниинь занятида нэгэшье ерээгүй, 4-ниинь болоһон занятинуудай хахадтань ерэһэн, хахадтань ерээгүй байха юм. Кружогынь хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Д. Миткинов эрдэмтэй, пропагандистска бэлэдхэлтэй байбашье, партиин июльскэ Пленумэй материалнуудаар занятиин хэдэдээ нютагай байдалтай зохистой холбон хэжэ шадаагүй, тэрэнэй үдэхые миил юрэнхы дээрэнь тобшохоноор хөөрөөд гаралшаһан байна.

Ажахын 1955 оной дүнгүүдээр тус колхоз ажахай зарим тэды амжалтатай байгаа. Гэбэшье, энэ колхозой ниитын ажахые хүгжөөлгэдэ олон дутагдалнууд бии байһаар. Колхозой ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд үшөөл механизацилагдаагүй, хүдөө ажахын бүтээсэ ехэтэй машинанууд гүйсэд һайнаар хэрэглэгдэдэггүй, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэл колхознигуудай дунда муугаар дэлгэрүүлэгдэдэг. Зүгөөр, энэ дутагдалнуудые саг соонь усадхаха тушаа, ажахын шухала асуудалнуудые түргэнөөр шиидхэхэ тушаа коммунистнуудай анхарал пропагандист хандуулаагүй.

Кружогой занятида оройдоо байгаагүй рү, али нэгэ хэды занятида тушаан боложо ерэһэн хүнүүдтэй үзэһэн материалнууд туһайнь хөөрэлдэхэб, тэдэнэй кружогто ерэжэ үзэһэн зүйл түсэй мэдэхэ юумэн гэжэ үгы байшоо. Юундэб гэхэдэ, эдэ нүхэд занятидаашье ерэдэггүй, политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ гэжэ гэртээшье оролдоогүй. Кружогойнь хүтэлбэрилэгшэдшье тэдэнэй һуралсалые хинан шалгаха, тэдэнэртэ уншаха литературынь хэлэжэ үгэхэ, методическа туһаламжа үзүүлхэ уялгатай аад, тэрэнээ дүүргэнэгүй.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые гүнзэгыгөөр шудалжа, тэрэниие бодото ажал хүдэлмэридөө хүтэлбэри болгон хэрэглэхэһээ байтагай, кружогто ябагшадай олонхинь тэрэнэй гол удхые хүсэд ойлгоогүй ондоо материал үзэжэ эхилһэн байна бишуу.

Декабриин 19-дэ болоһон тус кружогой ээлжээтэ занятида кружогто һуралсагшад ямаршье бэлэдхэлгүй ерээ. «В. И. Ленин» гэжэ номой нэгэдэхи бүлэгөөр нүхэр И. Глазунов үгэ хэлэхэдээ энэ тэрэ брошюрануудһаа, ном дээрэһээ эхи захагүйгөөр буулгажа бэшэһэн юумээ миин лэ уншажархиһан байна. Революционер Федосеев тухай шагнагшадай асуудал һурахада, Федосеев номуудые бэшэдэг хүн байһан юм. В. И. Ленин Федосеевтэ һураһан байгаа гэжэ мэтэ таамаг харюунуудые тэрэ үгөө.

Коммунист нүхэр Н. Андреев «В. И. Ленин» гэжэ номые яажашье ололо ядааб, хайшан гэжэ тэрэниие олохо ёһотойб гэжэ удаахан саг соо хөөрөөд, гол асуудалдаа харюусангүй нуушаһан байна. Барилгын бригадын бригадир коммунист Цырендоржи Базаров хэды дахин үгэ хэлэхэ гэжэ һэдэбшье, архидажа, хэлэхэйнгээ зэдэлдэшэһэн дэрэнээ хүнэй ойлгохоор юумэ дуугража шадабагүй. Энэнь түрүүшын ушар бэшэ байгаа. Кружогто һурагшадай дундаһаа бэшэ үгэ хэлэхэ хүн олдобогүй.

Кружогой хүтэлбэрилэгшэ хөөрэлдөөн асуудалнуудаара богонихон согсолол хэхэдээ нүхэр Глазуновой алдуунуудые элирүүлжэ, үзэһэн темээ зүбөөр тайлбарилха гэжэ оролдоогүй.

«В. И. Ленин» гэжэ номой хоёрдохи бүлэгөөр пропагандист хөөрэлдөө хэхэдээ бэлэдхэһэн конспектгүй байжа, номоо хаража байгаад, хөөрэбэ. Тиигээдшье энэ үедэ Россида марксизмын дэлгэрһэн шалтагаан, тэрэ үеын Россидахи экономическа ба политическэ байдал тухай, капитализмын империалистическэ шатадаа ороһон тухай хэлээгүй. Тиимэһээ шагнагшад тус асуудалые бүхы талаһаань ойлгоогүй. Мүн ойлгоогүй асуудалнуудаа элирүүлхын түлөө асуудал һураха хүн шагнагшадай дунда байгаагүй. Тус кружогой занятии иигэжэ үнгэрөө.

Энэ парторганизациин табан коммунист бэеэ даагаад, марксистско-ленинскэ теориие шудалха гэжэ шиидэһэн байна. Зүгөөр тэдэнэр бэеэ даагаад һуража захалаадүй. Гадна, тус парторганизациин 8 коммунист хаанашье һуранагүй. Комсомолоор һуралсалшье эндэ эмхидхэгдээдүй. Колхознигуудай дунда лекци уншалга эмхидхэгдэнэгүй.

Эдэ бүхы дутагдалнуудые мэдэжэ байжа, «Коммунизм» колхозой партийна эхин организаци (секретарынь нүхэр Цыренов) эдэ дутагдалнуудые усадхахын тула эрид хэмжээ абанагүй.

Партиин Зэдын айкомой партийна библиотекын дэргэдэ политэкономи шудалха семинар эмхидхэгдэнхэй юм. Тэндэ хамта 24 хүн һуралсаха гэжэ хараалагдаһан байгаа. Тэдэнэй арбаниинь хүдөө ажахын тодорхой экономико шудалха, мүн тэрэнэй хажуугаар политэкономишье шудалсаха хэбэртэй, зүгөөр мүнөө болотор энэ семинар биратай хүдэлмэри хээдүй байһаар. Семинарай занятин һара соо 3 болохоор түрүүн хараалагдаһан юм. Зүгөөр 3 һара соо оройдоо 4 заняти болоо. Семинарай занятида нэгэшье ерээгүй хэды коммунистнууд бии. Эдэ нүхэдтэ тусхай хэмжээ абтаагүй.

Марксистско-ленинскэ теориие бэеэ даагаад шудалха коммунистнууд һуража эхилээдүй байһаар. Партиин айкомой Үшөөтэйн МТС-эй зонын инструктор нүхэр Жамбалов, партийна библиотекые даагша нүхэр Клочихин гэгшэд мүнөө болотор ямаршье ном үзэхэ байһанаа тодорхойлоогүй зангаараа. Бэеэ даагаад һуралсагшадта лекци уншагдаагүй, методическа заабари үгтэнэгүй.

Үшөөтэйн МТС-эй партийна эхин организациин дэргэдэхи партиин түүхые хоёрдохи жэлээ шудалаха кружогой занятида партиин түүхэн IX бүлэгые шудалхадаа НЭП-эй хашанарые пропагандист хүсэд тайлбарилаагүй. Саашань В. И. Ленинэй кооперативна түсэб тухай лэкэдээ арадай демократин оронуудай байдалтай холбожо, ленинскэ кооперативна түсэбэй түүхэн удхашанарые тодорхойлоогүй харуулаагүй байна. Социалистическэ революции гуулалта ба манай орон дотор социализмын илалта тухай асуудал пропагандист хөөрэлдөө экономическа хуули ёһонуудые баримталаагүй. Илангяа социалистическэ революции тухай ленинскэ теориин гэхэ удхашанарые тусгааран руулаагүй. XIV съездын удхашанарые хэлэхэдээ, хүндэ промышленностие, илангаяа машина бүтээлгын тиин хараа шугамые гүнзэгыгөөр тайлбарилжа, мүнөө үеын байдалтай тэрэнэй ямар удхашанартай байһан тухай пропагандист тогтожо хэлэ ... [illegible]

Аймгүйсэдкомой партийна эхин организациин дэргэдэхи партиин түүхые хоёрдохи жэлээ шудалаха кружогто, Зэдын дунда һургуулин парторганизациин дэргэдэхи политэкономи шудалха семинарта, Үшөөтэйн МТС-эй парторганизациин дэргэдэхи хүдөө ажахын тодорхой экономико шудалха семинарта, Молдахин товой нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин дэргэдэхи хүдөө ажахын тодорхой экономико шудалха семинарта, Борьёгой совхозой парторганизациин дэргэдэхи В. И. Ленинэй биографи шудалха кружогто, политэкономи, хүдөө ажахын экономико шудалха семинарнуудта, Цагаан Усанай МТС-эй парторганизациин дэргэдэхи партиин түүхэ хоёрдохи жэлээ шудалха ба бусад кружогуудай олонхи занятинуудта идейно-теоретическэ талаараа дутагдалтай, нютагай байдалтай холбоогүйгөөр, миин лэ үни болоһон түүхэн хөөрэлдөөн шэнгеэр үнгэрнэ.

Кружогуудай, политһургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй дунда идейно-теоретическэ талаараа бэлэдхэлтэй, ажахын асуудалнуудые гүнзэгыгөөр мэдэдэггүй, марксистско-ленинскэ теориие ажалшадай дунда дэлгэрүүлхэ талаар ёһотой методическа шадабаритай болоогүй хүнүүд бии байна.

Тиимэһээ пропагандистнуудай семинарнуудые һайнаар бэлэдхэжэ, пропагандистнуудта бодото туһаламжа үгэмөөр үнгэргэхэ гээшэ тон шухала болоно.

Партийна пропагандын шухала хубинь болодог лекционно хүдэлмэрие һайжаруулагда Зэдын аймагай онсо анхарал хандуулагданагүй. Лекционно пропаганда тэндэ тон һулаар ябуулагдана. Илангяа бүридөө зонойд дунда түрэлхи хэлэн дээрэ лекционно хүдэлмэри ябуулагдангүй шахуу. Партиин айкомой элидхэлшэд, лекторнууд, аймагай культурын таһагта залгаа политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын Зэдын аймагай отделени энэ талаар биратай хүдэлмэри ябуулангүй. Жэшээнь, ородой түрүүшын революциин 50 жэлэй ойдо зорюулһан лекци, элидхэлнүүд колхознигуудта уншагдаагүй.

Партиин айкомой хүдэлмэрилэгшэд совхоз, колхозуудаар, МТС-үүдээр, һургуулинуудаар ябахадаа кружогой ба семинарай занятинууд та байлсажа, тодорхой шинжэлгэ хэнэгүй. Дутагдалнуудынь байлсажа дээрэнь элирүүлжэ, хүтэлбэрилэгшэдтэнь зохистой туһаламжа, методическа заабари үгэнэгүй.

Пропагандистнуудай семинар үнгэргэлгэдөө пропагандистнуудай дүршэлдэ анхадлаха, һанажаа хэлсэхэ хэрэгтэ партиин айком тусхай анхарал табинагүй. Лекци, элидхэлнүүд семинар дээрэ шагдахаа урда тээ хинан шалгагданагүй.

Партийна һуралсалай ябасые үргэлжэ хинан шалгажа байха уялгатай партиин айкомой зарим хүдэлмэрилэгшэд энэ харюусалгата шухала хэрэгтэ һаана амараар хандана. Партийна пропагандые ажахын асуудалнуудтай нягта холбоотойгоор ябуулха хэрэгтэ анхарал ...

Партийна пропагандын дутагдалнуудые партиин Зэдын айком түргэн саг соо усадхахын түлөө тусхай хэмжээ абаха зэргэтэй.

Д. ЧИМИТОВ,
манай тусхай корр.

Комплексно бригада эмхидхэгдэбэ

Сталинай нэрэмжэтэ колхоз Баргажанай аймаг соо олон һалбарита ажахытай томо колхозуудай нэгэн юм. Энэ колхозой ажахынь гол һалбари малажал болоно. Ганса һүнэй-товарна фермэнүүдтэнь 1000 гаран һаамхай үнеэд бии. Тэдэнь гурбан фермэнүүд болоно, Ярикто, Хилгана, Нуур гэжэ газарнуудта байрланхай.

Һүүлшын хоёр жэл соо һүнэй-товарна фермэнүүдэй тэжээлэйнь базые һайжаруулха, малаа һайн байраар хангаха талаар колхозой правлени ба партийна организаци багa бэшэ хүдэлмэри хээ. Энээнэй ашаар тус колхоз ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ һү һааха түсэбөө үлүүлэн дүүргөө. Тиихэдэ Хилгана гэжэ газарта байралһан һүнэй-товарна фермынхид үнеэн бүхэнһөө 1278 литр һү һааха, нэгэ жэлэй турша соо һү һаалгые 3 дахин дээшэлүүлһэн байна.

Гэхэтэй хамта, нэгэ зарим фермэнүүдынь үнгэрэгшэ жэлдэ доторойгоо арга боломжо хэрэглэжэ, дүүрэн хүсөөрөө хүдэлмэрилөөгүй дээрэһээ һү тон багаар һааһан байна. Колхоз соогоо эгээл томо, аяар 450 гаран һаамхай үнеэдтэй нэгэдэхи һүнэй-товарна фермэ Ярикто гэжэ үна голоор элбэг, һайн ногоотой газарта байрладаг юм. Мүн тэндэнь 200 гаран гектар уһалагдадаг таряанай газар бии. Теэд, тус фермэ нимэ һайн газартай аад, үнеэдһээ һү багаар һааха гадна, үбэлжэлгын үедэ тэдэнэе тураадаг, гарзада оруулдаг байгаа. Юундэб гэхэдэ, эндэ һаамхай үнеэдэе силос, корнеплод болон концентрадаар эдеэлүүлдэггүй, мүн бүдүүн тэжээлээр—үбһэ, солоомоор дутаадаг байна.

«Энэ фермын хүдэлмэриие хайшан гэжэ һайжаруулхаб, тэрэнэй тула үшөө хэрэглэгдээгүй ямар арга боломжонууд бии байнаб?» гэһэн асуудалые колхозой правлениин гэшүүд нэгэтэ бэшэ зүбшэн хэлсэһэн байха юм. Тэдэ, тэдэнэр «малай эдеэлүүлгэ ба харуулһалгые һайжаруулха ёһотой» гэжэ юрэнхыгөөр хэлсэхэ, һэн бэшэ, тус фермын хүдэлмэридэ тиимэ бодото туһаламжа үзүүлхэ арга олодоггүй байгаа.

Ажахын үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүдые хаража үзөөд, тэрэнһээ ёһотой шобшолол хэһэнэй һүүлээр тус колхоздо партиин урьягаар ерэһэн түрүүлэгшэ Ринчин Зуртанович Санжиев правлениин гэшүүдые суглуулжа, нэгэдэхи МТФ ба огородно бригада хоёрой база дээрэ комплексно бригада эмхидхэхэ тухай дурадхал оруулһан байна. Энэ дурадхалыень правлениин гэшүүд болон колхозой эдэбхитэд ехээр һайшаажа, халуунаар дэмжэбэ.

Иимэ комплексно бригада эмхидхэлгэ хадаа ганса Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо бэшэ, харин Баргажанай аймаг дотор шэнэ юумэ гээшэ. Гэбэшье, эндэ бэлэдхэлэй ба эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри богонихон саг соо хэгдэбэ. Эгээн түрүүн бригадын гэшүүдэй үйлэдбэриин зүблөөн боложо, «Комплексно бригадын удхашанар ба тэрэнэй зорилгонууд» гэһэн асуудал зүбшэгдэбэ.

Тус бригада сабшалангай, бэлшээриин газарнуудые, мүн тариалха газар хэмжэн абажа, тэрэнээ һайжаруулха ба үтэгжүүлхэ хүдэлмэри хэжэ эхилбэ. Фермынгээ малые шэнээр болон концентрированна тэжээлээр хүсэд хангаха зорилгоор тус бригадынхид үрэжэ хабар кукуруза, корнеплод, хартаабха, овощь ехээр тариха байна. Тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие саг үргэлжэ ябуулжа байха тухай звено эмхидхэгдэбэ. Тус звенонэй мэдэлдэ «Универсал» маркын нэгэ трактор ба бусад машина зэмсэгүүд үгтэнхэй. 1956 ондо эндэ барилгын ехэ хүдэлмэри хэгдэхэнь. Бүхэтэр гэжэ газарта фермын шэнэ типовой байранууд, һүнэй байра гэрнүүд баригдаха, мүн олон хуушан байрануудай засабарилагдаха байна. Эдэ барилгада барилгын хүдэлмэри түхэрээн жэл соо хэжэ байхын тула 9 хүнһөө барилгашадай звено бии болгогдобо. Тус звено өөрын пилорамтай, шарга, тэрэгтэй, мориной тоног зэмсэг хэхэ, заһаха мастерскойтой болонхой.

Һаяхан эндэ бригадын партийна группа эмхидхэгдэбэ. Түрүүшын үдэрнүүдһээ тус партийна группа бригадынгаа ажал хүдэлмэрие толгойлон, малшадай дунда эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа захалаа. Ярикто гэжэ газарта шэнэ культбаза эмхидхэгдэжэ, бригадын гэшүүд сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ аргатай боло. Культбазые даагша коммунист Б. Чимитцыренов бүхы хүдэлмэрөө бригадынгаа ажахын зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор ябуулна. Партийна группа зарим коммунистнуудаа гүүртэ, звенонуудта агитатор болгон табяа. Тэдэнь малшадай дунда эмхидхэлэй болон политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Мүн тус бригада өөрын хүдөө ажахын мэргэжэлтэйтэй болонхой. Эндэ саг үргэлжэ хүдэлмэрилхыень колхозой правлени агрономоор Д. Бурхиновые, ветфельдшерээр Б. Бадмаевае эльгээбэ.

Мүнөө шэнээр эмхидхэгдэһэн комплексно бригада малайнгаа үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхын, үнеэдһээ һү бүри ехээр һаахын түлөө тэмсэхэһээ гадна, ерэхэ хабарай таридада бэлэдхэхэ, мүн барилгын материал бэлэдхэхэ ба шэрэхэ хүдэлмэринүүдые ябуулжа байнхай.

О. Раднаев.

Агитаторай блокнодой ээлжээтэ номер

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой пропаганда ба агитациин таһагай «Агитаторай блокнодой» 24-дэхи номер хэблэлһээ гараба.

Тус номерто «Баярлууллаар дунгүүд, зорилгонуудаар харааа түсэбүүд» гэһэн статья «Хөөрэлдөө хэхэ материалнуудай» бүлэг соо толилогдобо.

«Бурят-Монголой АССР-эй үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ арга боломжонууд тухай» гэһэн нүхэд Р. Шнипервэй, Г. Тарасовай, «Тошон халаалта—сабшалангай. тарянанай газарые уһалха шухала арга мүн» гэһэн нүхэр И. Кубальскаягай статьянууд мүн энэ бүлэг соо толилогдоо.

«Хонидойгоо үүлтэр һайжаруулхын түлөө иигэжэ тэмсэнэбди» гэһэн Иволгын аймагай «Коммунизм» колхозой хонишон нүхэр Д. Ганжуровай хөөрөөн «Түрүүшүүлэй дүршэлэй трибуна» гэһэн бүлэг соо толилогдобо.

«Хөөрэлдөө хэхэдэ хэрэглэ» гэһэн бүлэг соо Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ажахын хүгжэлтын дүнгүүд ба тоо баримтанууд толилогдобо.

«Справка үгэхэ таһаг» гэһэн бүлэг соо «Афганистан» гэжэ нүхэр Болдыревой статья толилогдобо.

Полинууд дээрэ наг шэбхэ гаргая, саһа ехээр тогтоое

НУХЭД КОЛХОЗНИГУУД, МЕХАНИЗАТОРНУУД! Үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые эмхитэй һайнаар ябуулжа, ерэхэ жэлдэ баян ургаса абахын түлөө эртээнһээ тэмсэе!

Тарбагатайнхидай үүсхэлые дэмжэе

АРБАГАТАЙ. Аймгүйсэдком, тиин айком тарианай, мүн үбһэ оной ургаса дээшэлүүлхэ зогоор полинууд дээрэ үтэгжүүлгэ эр гаргаха, саһа тогтоохо, мүн шалангай газарые боролжо бурһанһаа сэбэрлэхэ хүдэлмэри үргэ эр ябуулха гэжэ шиидээ. Энэ хүмэри эмхитэйгээр ябуулхын тула- эндэ үбэлэй агротехническэ хэмэ-ябуулга үнгэргэхэ һара сонос- доо. Аймагай колхозууд болон С-үүд һара соо 45 мянган тонно шэбхэ поли дээрэ гаргаха, 305 тар сабшалангай газар боролжо ргааһанһаань сэбэрлэхэ ёһотой.

Тарбагатайн колхознигууд болон ханизаторнууд мүнөө эдэ хэмжээ- улгануудаа бэелүүлхын тулада хүдэлмэри хэжэ байна. Сталинай рэмжэтэ колхозой гэшүүд поли- уд дээрэ 2800 центнер наг шэбхэ жэ гаргаа, 120 гектар поли дээ- саһа тогтоогоо. Энэ колхозой гур- дахи тарианажалай бригадынхид ригадирынь нүхэр Михалёв) илан- а һайнаар ажаллана. Эдэнэр 80 ктар поли дээрэ саһа тогтоогоо, 4 нган ашаа наг шэбхэ поли дээрэ гаа. А. Ф. Михалёвагай хүтэлбэ- лдэг огородой бригадынхид мүн ехэ хүдэлмэри хэнэ, огород дээ- э 100 центнер перегной шэрэжэ хаба.

Мүн Хрущевой нэрэмжэтэ колхо- нүхэр Антоновой хүтэлбэрилдэг курузна звеногойхид поли дээ- э наг шэбхэ шэрэжэ байна. нэ звеногой гэшүүд 1-дэхи тариан- жалай бригадынхидтай хамта 80 нно наг шэбхэ поли дээрэ зөөгөө. еное даагша нүхэр Антонов үнгэ- ршэ жэлэйнгээ ажал дээрэһээ ха- ража, ямар газарта үтэгжүүлгэ хэрэгтэйб, тэрэнние хараадаа абажа, мүнөө үтэгжүүлгэ шэрүүлжэ байна. Юуб гэхэдэ, нёдондо кукуруза тарихадаа газарайнгаа хүрьһэнэй онсо илгаае шэнжэлжэ үзэһэн байгаа. Нүхэр Антоновой звеногойхид үнгэрэгшэ жэлдэ 7 гектар газарай га бүриһөө 300 центнер кукурузын ногоо, тиихэдэ 1 гектарһаа 1050 центнер ургаса абаһан байгаа. Мүнөө жэлдэ эдэнэр участогайнгаа га бүриһөө 700 центнер кукурузын ногоо абаха уялгатай. Иимэ ургаса абахын тулада энэ звеногойхид бэлэдхэлэй хүдэлмэри мүнөөнһөө хэнэ. Энэнь тон һайшаалтай.

Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд энэ хүдэлмэрие эмхитэйгээр ябуулжа байна. Эдэнэр 2 мянган тонно наг шэбхэ поли дээрэ зөөгөө. Энэ колхозой 1-дэхи бригада (бригадирынь нүхэр Емельянов) 200 гектар поли дээрэ саһа тогтоогоод, наг шэбхэ зөөжэ байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тарианажалай, тэжээл бэлэдхэлэй бригаданууд сабшалангай газарые боролжо бургааһанһаа сэбэрлэжэ эхилээ. Мүнөө 11 гектар сабшалан сэбэрлэгдээ.

Үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулга үнгэргэхэ һарада аймагай зарим колхозууд, МТС-үүд эдэбхитэйгээр хабаадалсанагүй. Калининай нэрэмжэтэ колхоз энэ хүдэлмэрие һаяхан лэ ябуулжа эхилээ. Шалтагаанинь юуб гэхэдэ, колхозой правлени энэ хүдэлмэри эмхидхээгүй, бригадануудта даалгабари үгөөгүй байшоо. Жиримскэ МТС-эй харьяата колхозуудта энэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

А. Чебунин.

Редакциһаа: Ороһото культурануудай, мүн сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ зорилгоор үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулга үнгэргэхэ тухай Тарбагатайнхидай үүсхэл ехэ һайшаалтай. Тарианай, *мүн үбһэ ногооной* ургаса дээшэлүүлхэ хэрэгтэ үтэгжүүлгэ бэлэдхэхэ, поли дээрэ саһа тогтоохо гээшэмнай тон шухала хүдэлмэринүүдэй нэгэн мүн.

Ургаса дээшэлүүлхэ шухала хэмжээ-ябуултануудай нэгэн үтэгжүүлгэ болоно. Нютагай үтэгжүүлгэнүүд — адуу малай аргал тонтогоол, хонинной хохир, шэбхэ, мүн үнэһэн, шубуунай аргал— эдэ бүгэдэ хадаа һайн шанартай, тон химда үтэгжүүлгэ юм. Эдээнние минеральна үтэгжүүлгэтэй холижо хэрэглэхэдэ һайн байдаг гэжэ наука, түрүү дүй дүршэл тодоруулһан байна. Гэбэшье, үтэгжүүлгые юрэнхыдөө тоохогүй ушар али олон үзэгдэдэг гээшэ. Наг шэбхэ поли дээрэ зөөхэ, үнэһэ, шубуунай аргал суглуулха, полинууд дээрэ саһа тогтооходо эгээл таарамжатай саг мүнөө болоод байна. Колхозууд болон МТС-үүд энэ хүдэлмэрие хаа хаанагүй эмхидхэхэ уялгатай. Колхозуудай правленинүүд малай гүүртэ, отара бүхэндэ наг шэбхэ зөөхэ даалгабари үгэхэ ёһотой. Мүн үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуултын үнгэргэгдэхэтэй хамта сабшалан дээрэ хүдэлмэри хэгдэхэ зэргэтэй.

Аймагуудай партийна, советскэ органууд тарбагатайнхидай үүсхэлые дэмжэжэ, энэ хүдэлмэрие эмхидхэхэ байна.

Хүнтэйн талада саһа тогтоогдоногүй

Баргажанай аймагай Куйтунска МТС-эй машинно-тракторна станциин харьяата колхозуудай тарианай газарай 50 гаран процентнь Баруун Хүнтэйн үндэр тала газарта юм.

Эндэхи газар яһала үрэжэл һайнтай. Хура бороогоор элбэг жэлдэ гектар бүриһөө 25—30 центнер ороһото культурануудай ургаса абтадаг байна. Гэбэшье, зарим жэлдэ шииг нойто бага байжа, тарианай ургаса тон бага байдаг. Тиимэһээ үбэлэй үедэ Хүнтэйн талада саһа тогтоохо гээшэ ургаса дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ удхашанартай. Эндэ саһа тогтоохо арга дүүрэн бии.

Хүнтэйн полинууд дээрэ мүнөө үбэл саһа тогтооходо ехэ таатай байна. Юундэб гэхэдэ, эндэ хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ, 25—30 сантиметр зузаан саһан ороо. Саг соонь хаалтануудые хээд, энэ саһые тариалангай полинууд дээрэ тогтоогоо һаа, хэды ехэ шииг нойтон гээшэб, хэды зэргээр тарианай ургасые дээшэлүүлхэ байнаб! Теэд декабрь һарын үнгэртэр энэ шухала агротехническэ хэмжээ-ябуулга хэгдээгүй. Хүнтэйн талада тарилга хэдэг гурбан томо— Карл Марксын, Сталинай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай 4 мянга шахуу гектар полинууд дээрэ саһан тогтоогдохо ёһотой аад, өөдтэй хүдэлмэри хэгдээгүй байһаар.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид шэнэ жэлэй гаратар эндэ оройдоошье саһа тогтоогоогүй. Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 1000 гектар газарта саһа тогтоохо хүсэлтэй аад, оройдоол 150-яад гектар дээрэ зарим тэды хүдэлмэри хээ нэрэтэй. Теэд һүүлэй үедэ энэ хүдэлмэри зогсоогдошоо шахуу. Мүн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо иимэрхүү байдал тохёолдонхой.

Эндэхи полинууд дээрэ саһа тогтоохо хүдэлмэри барагсаан шахуу Куйтунска МТС-эй техникын хүсөөр хэгдэхэ байгаа. Теэд тус МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр энэ шухала хэмжээ-ябуулга дүүргэгдэнэгүй.

«Түрүүшын саһанаар тракторнууднай заһабарилгаһаа гараадүй байба. Заһабарилгын дүүрэмсээр хэзээшьегүй тракторнуудаа полинууд дээрэ гаргажа, энэ хүдэлмэрээ дүүргэхэ байхабди» гэжэ МТС-эй директор нүхэр Лисицкий колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые найдуулдаг байгаа. Энээнһээ хойшо һараһаа үлүү саг үнгэржэ, һаяхан МТС-эй дирекци харьяата колхозуудта саһа обоолохо нэгэ-нэгэ трактор эльгээһэн байна. Теэд тэдэнэй олонхинь элдэб техническэ дутагдалнуудһаа боложо, мүнөө хүдэлмэрилнэгүй. Тиин энэ шухала хүдэлмэриин сэхээр һаатажа, ёһо тэдыгээр ябуулагдажа байхада хэншье һаналаа табинагүй.

Урда жэлнүүдтэ энэ шухала хүдэлмэрие мүн лэ иигэжэ хожомдуулаад үбэлэй үнгэрхэ болоһон хойно ёһын тула гэһэндэл зарим юумэн хэгдэдэг байһан юм. Тиигэжэ хура бороо багатай жэлдэ үргэлжэ ехэ полинуудай ургаса гандашадаг һэн.

Р. Очиров.

Василий Иванович Тарабукин 30 жэл соо трактористаар хүдэлмэрилхэ зуураа, «агта хүлэгые» жолоодохо талаар айхабтар ехэ дүй дүршэлтэй, мэргэжэл шадабаритай болонхой. Тэрэ машина техникые бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ, даалгабаряа жэл бүри холо үлүүлэн дүүргэдэг.

Мүнөө нүхэр Тарабукин заһабарилгада ябаха зуураа, үдэрэйнгөө даалгабарие 160 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хэжэнгын МТС-эй тракторист В. И. Тарабукин хүдэлмэрилжэ байна.

И. Денисовэй фото.

Залуу бэшэгшэдэй ЗОХЁОЛНУУДҺАА

Г. Ж. БАЗАРЖАПОВ

Һурагша Бадмын зэмэ...

(Үхибүүдэй нэгэ акттай пьесэ)

Хабаадаха нюурнууд

1. Бадма — һурагша хүбүүн.
2. Дулма — эхэнь.
3. Хандама Бадмаевна—багшань.
4. Дарима ба Цэрэн — Бадмын нүхэд.

(Бадмын эхэ эдихэ юумэ хэжэ байна. Энэ үедэ сүүмхэ үргэлһэн Бадма һургуулиһаа ерэбэ).

Дулма. Һү, хүбүүм ерээ гээшэ гүш? Үшөө эртэ гэжэ һанажа байгаалби. Хэды урок хээбта?

Бадма. Ходол урок гээд һуража байха. (Сүүмхээ таг дээгүүр хаяжархёод һууна. Эхэнь эдеэ аягална. Тиигэжэ байтар сонхоор гараһан Даримые харажархёод, Бадма түргэн гарахаа забдана).

Дулма. Хаана ошохоошниб? Эдеэлээд гарыш.

Бадма. Үгы, би Цэрэнэйдэ ошохом, шухала хэрэгтэйб (хубсалаад, гарахынь тэндэ Дарима ороно).

Дарима. Сайн, Бадма. **Хайшаа** түхеэржэ байгаабши?

Бадма. (Бахардаһан **хоолойгоор**) Цэрэнэйдэ ошохомни.

Дарима. Ши һаянай юундэ һургуулидаа ошоногүйбши?

Бадма. (Хэлэхэ юумэеэ оложо ядан) Би-и... Би Цэрэнэйдэ ошохом, удааржа байнаб (гаража ябашаба).

Дулма. (Гайхаһан янзатай). Һургуулиһаа хэзээ таһараа юм? Ходол ошогшол. Мүнөөшье һургуулиһаа ерээд байнал. (Цэрэн ороно).

Цэрэн. Сайн. Бадма хаанаб?

Дулма. Шамда хэрэгтэйб гээд гаража ошоо хамнай. Ши хаанаһаа ерээбши?

Цэрэн. Би гэртэһээ ерээб. Манайда ошоогүйл. (Таһалдал). Бэень ямар ааб гэжэ ерээлби, бараг гү?

Дулма. (Бүришье гайхажа). Юушье ойлгоногүйб. (Үүдэ тоншоно). Болохо, болохо, орогты. (**Хандама Бадмаевна ороно**).

Хандама Бадмаевна. Сайн!

Дулма. Сайн (бодоод стул табина) эндэ һуугыт.

Хандама Бадмаевна. Бадма хаанаб? Бараг гү? (стулда һууна).

Дулма. Үгы мүнөө һая гараһан юумэл; хайшаа ошоо гээшэб? Һаянай һургуулидаашье ошоогүй, тэнэжэ ябаа юм гү, дуулаха янзада тиимэ байна. Юун боложо байна гээшэб?

Хандама Бадмаевна (Цэрэндэ) Шамда Бадма үбдөө гэжэ хэн хэлээ һэм?

Цэрэн. Уржадэр гэртэнь ерэһэмни үбдөөд байнаб гэжэ гансаараа һуугаа юм лэ. Үсэгэлдэр ерэхэ сүлөөм болоогүй.

Дулма. Үбдөөб гээд? Ай, нүхэдөө мэхэлжэ ябана гээшэ гү?

Хандама Бадмаевна. (Даримада) Бэдэрээд ерэл даа.

Дулма. Хэды үдэр һургуулиһаа таһарааб?

Хандама Бадмаевна. Гурбан үдэр. (Булта дуугай һуунад. Бадма Дарима хоёр ороно. Бадма ороһоор үүдэндэ байшаба). Сайн байна. Юу айлда ороһон шэнги үүдэ түшөөд байгаабши? Ябыш, һуугыш. (Бадма хүдэлнэшьегүй, доошоо хараад байна).

Дулма. Хүбүүн, эндэнэй ши хаагуур тэнэжэ ябаабши?

Хандама Бадмаевна. Бадма, ши эжыгээшье мэхэлээд, нүхэдөөшье мэхэлээд, багшаяашье мэхэлээд, өөрыгөөшье мэхэлээд ябахадаа юун гэжэ бодоноош!? (Зал руу хаража). Нүхэд һурагшад! Бадма зүб харгыгаар ябана гү? (Таһалдал). Иимэ хүнүүдтээ эртээнһээ зүб харгыень олгуулжа үгэе!

(Хүшэгэ).

Б. ХАЛЗАНОВ

Э х э д э э

Нарай нялха байхадам үлгытэй хүбүүгээ
Наадхуулан, хөөршөөн, эрхэлүүлэн үргөө һэнши.
Тобтойхон ажалша уран гарнуудһааш тулахадаад,
Түрүүшын алхам хэхэдэм хэды баярлаа һэмши,
Ажалша буурал эхэмни!

Эгээл түрүүн «Үзэглэл» номтой намханаа,
Эрдэмэй замда түхеэрэн бэлдэн үдэшөө һэнши.
Үбэлэй ута, шэрүүн хүйтэн һүнинүүдтэ
Унтангүй өөрөө дулаахан бээлэй оёгшо һэнши,
Ажалша буурал эхэмни!

Эгээл тэрэ гүлмэрхэн хүбүүнш ургаад,
Эрдэмэй һаруул орьёл өөдэ дабхинам.
Эхэмни, намаяа энэ хүрэтэр һургаад,
Эрэ болгоһон арюухан ашыш харюулхаб:
Ажалша буурал эхэмни!

Хэдышье холоһоо шамдаа, нютагтаа бусахадам
Хөөршөөн, эльбэн, эрхэлүүлэн угтанаш.
Хоёр арбаяа шахажа ябааш һаам илдамаар
—Хөөрхэймни—гэжэ тааланаш:
Ажалша буурал эхэмни!

СОЦИАЛИЗМЫН ЗАМААР

(Албаниин Арадай Республикын байгуулагдаһанһаа хойшо 10 жэлэй ойдо)

Арбан жэлэй саада тээ, 1946 оной январиин 11-дэ Албанида Арадай Республика байгуулагдаа гэжэ соносхогдоһон байгаа. Албанска арадай хэтэ заяанай хүсэл зориг бэелүүлэгдэжэ, олон зуун жэлэй түүхэдэ тэрэ эгээн түрүүшынхеэ өөрынгөө ажабайдалай, өөрынгөө ороной эзэн болоһон байна.

Национальна сүлөөрэлгынгөө түлөө тэмсэлдэ ба арадай революцида коммунистнуудай хүтэлбэреэр Албаниин ажалшадай туйлаһан илалтын ашаар Албанска арадай-демократическа гүрэн байгуулагдаа һэн.

Үшөө 1939 ондо, Албание фашистска Италиин эзэмдэһэнэй һүүлээр, эрхэ сүлөөдэ дуратай албанска арад өөрынгөө оронние сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ бодоһон байгаа. Советскэ Союзда гитлеровскэ Германиин доботолон ороһоной һүүлээр сүлөөрэлгын түлөө албанска арадай дайн илангаяа хүсэтэйгөөр дэлгэрһэн байна. Албаниин Коммунистическэ партиин уряагаар олон мянган хүдэлмэришэд, тариашад ба ремесленнигүүд хада ой таража, партизанска отрядуудые эмхидхэ. Хожомынь эдэ отрядууд Албаниин арадай-сүлөөрэлгын арми боложо бүридэһэн юм.

Сүлөөрэлгын түлөө албанска арадай үнэн зүб дайн амжалтаар дүүрэб. Балкануудта гитлеровскэ армиие Советскэ сэрэгүүдэй бута сохиһоной ашаар албанска патриодууд фашистска отрядуудые өөрынгөө оронһоо намнажа шадаһан байха юм. 1944 оной ноябриин 17-до арадай сэрэгүүд Тирана городые сүлөөлөөд, ноябриин 29-дэ албанска газарые бүхыдэнь сүлөөлһэн байна.

Орон дотор бүхы засаг арадай гарта ороһон байгаа. Үшөө сүлөөрэлгын дайнай үедэ нүхэр Энвер Ходжа толгойлогшотойгоор байгуулагдаһан арадай правительство демократическа ба социалистическэ байгуулалтын үргэн программые дары бэелүүлжэ эхилээ һэн. Коммунистическэ партиин үүсхэлээр арадай правительство газарай реформо хэһэн, промышленность, банк болон транспортые национализацилһан байха юм.

Албаниин Арадай Республикые байгуулһан ушар арадай шэнэ засагай бэелүүлһэн шухала хэмжээ-ябуулгануудай нэгэн болоно. 1946 оной мартын 14-дэ Албаниин Арадай Республикада үнэхөөрөө демократическа шэнэ конституци абтаа.

Арадай засагай жэлнүүдтэ Албаниин политическэ, ажахын ба культурна ажабайдалда элитэ ехэ амжалтанууд туйлагдаа. Урдань Албани гээгдэнги, аграрна орон байһан юм. Промышленностинь ехэ гээгдэлтэй байгаа. Орон дотор хариин, илангаяа итальянска капитал эзэрхэжэ байһан юм. Дайн байлдаатаар, хариин эзэмдэлгээр Албаниин арадай ажахыда хэгдэһэн ехэ һандаралнууд Советскэ Союзай ба арадай демократиин оронуудай һайн сэдьхэлэй туһаламжаар богонихон болзор соо заһагдаһан байна.

Албанска ажалай парти*) социалистическэ индустриализацилга тухай марксистско-ленинскэ һургаалые хүтэлбэри болгон, эсэгэ ороной промышленность байгуулха шиидхэбэри абаһан байгаа. Богонихон болзор соо шэнэ техникээр зэбсэглэгдэһэн олон фабрика, завод, шахта, электростанцинууд баригдаһан байха юм. Тэдэнэй тоодо Сталинай нэрэмжэтэ бүд нэхэлгын комбинат, Энвер Ходжын нэрэмжэтэ металл болбосоруулдаг завод, цементнэ, сахарна, хлопок ба рис сэбэрлэдэг заводууд, хромово рудник, гуталай, мебельнэ фабриканууд болон бусад предприятинууд оролсоно. 1955 оной эсэстэ промышленна үйлэдбэрилгын хэмжээн дайнай урда тээхи хэмжээе 12 дахин үлүү гараһан байба.

Албани гансашье тариашадай, малшадай бэшэ, мүн металлистнууд, бүд нэхэгшэд ба горнягуудай орон түргэнөөр болобо.

Албанска арад ороноо электрификацилгын талаар ехэ амжалта туйлаа. Дайнай урда тээ Албанида хамтадаа 3,2 мянган киловатт хүсэтэй миил 13 багахан электростанци байһан юм. Оройдоо арбаад эгээл томо һуурин газарнууд электрын гэрэлтэй байгаа. Сүлөөлэгдэһэнһөөнь хойшо орон дотор 70 гаран электростанци баригдажа, электрын хүсэ үйлэдбэрилгэ 40 дахин ехэ болоһон байна.

Ороной хүдөө ажахыда ехэ хубилалтанууд болоо. Дайнай урда тээхи үетэй сасуулбал, тарилгын талмай 70 процентээр үргэдхэгдэһэн, тэрэ тоодо ороһото культуранууудай тарилгын талмай 38 шахуу процентээр үргэдхэгдэһэн байна. Арадай засагай үедэ техническэ культуранууд тон ехээр таригдадаг болобо. Тэрэнэй тарилгын талмай 12 дахин үргэдхэгдэһэн байха юм. Хлопчатник, тамхи, сахарна свёкло, рис болон бусад культуранууды тарилга нилээд үргэдхэгдөө. Ороһо тарианай, хлопогой ба тамхинай валовой суглуулбари ехэ болоо.

Арадай засаг помещигүүдэй газар эдлэлгые болюулжа, тэдэнэй газарые ажалша тариашадта үгэһэн байна. Албанска ажалай парти хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооперативуудые эмхидхэхэ зорилго табиһан байгаа. Албаниин правительство 21 машинно-тракторна станци эмхидхээ. Хүдөө ажахын үйлэдбэридэ машинануудые хэрэглэлгэ хадаа үйлэдбэриин кооперативуудые хүгжөөлгэдэ туһалаа. Мүнөө Албанида хүдөө ажахын үйлэдбэриин 242 кооперативууд тоологдоно. Гадна, хүдөө ажахын 200 шахуу коллективууд бии. Тэндэ полевой хүдэлмэри хамтын хүсөөр хэгдэнэ. Хүдөө тосхонуудта тэрэшэлэн гүрэнэй 21 ажахы байгуулагданхай.

Албанска арад орон дотороо социализмын экономическа үндэһэ һуури байгуулха хэрэгтээ бага бэшэ амжалта туйлаа. Транспорт, банк, гадаадын худалдаа наймаан бүхыдөө гүрэнэй гарта байна.

Олон жэлдэ гадаадын дарлалта доро байжа, Албани культурна хүгжэлтынгөө талаар Европын бусад оронуудһаа ехээр гээгдэһэн байгаа. Тэрэнэй хүн зоной 83 шахуу процентнь үзэг бэшэг мэдэхэгүй байһан юм. Орон дотор нэгэшье дээдэ һургуули, театр, музей байгаагүй. 1938 ондо Албанида долоон жэлэй ба дунда шатын оройдоол 11 һургуули бии байгаа.

Ороной сүлөөлэгдэһэнэй һүүлээр формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культура түргэнөөр хүгжэбэ. 40 наһан хүрэтэрхи ехэшүүлэй дунда үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал бүхыдөө шахуу усадхагдаа. Дүрбэн жэлэй һуралсал, зарим городуудта үхибүүдэй долоон жэлэй һуралсал уялгата ёһоной болонхой. Долоон жэлэй ба дунда һургуулинууд 344 хүрэтэрөө, эхин һургуулинууд гурбаһаа үлүү дахинаар олон болоһон байна. Мүнөө Албанида 6 ВУЗ-ууд, 13 техникумүүд хүдэлмэрилнэ. 1100 гаран албанска инженернүүд, врачууд болон бусад мэргэжэлтэд СССР-тэ ба арадай демократиин оронуудта һургагдаад, Эхэ орондоо бусаһанай һүүлээр арадайнгаа аша туһада амжалтатайгаар ажаллажа байна. Тиранада Наукын институт байгуулагдажа, хожомоо Наукадуудай академи болохо юм. Орон дотор культурна шэнэ эмхи зургаанууд олон болоо: 11 музей, 6 театр, олон библиотекэ ба киностудинууд нээгдээ. Ном, газетэ болон бусад хэблэл тон ехээр гаргагдадаг болоо. Саг үргэлжэ гарадаг хэблэлэй ниитэ тираж, дайнай урда тээхи үетэй сасуулхада 6 дахин ехэ болоһон байна. Албании литература ба искусство амжалтатайгаар хүгжэнэ.

Арадай засагай оршон байгаа үедэ ажалшадай материальна ажабайдал нилээд һайжараа. Дайнай удаадахи жэлнүүдтэ арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараанай үнэ сэн гурба дахин химдаруулагдаа.

Албаниин Арадай Республика Советскэ Союзтай ба арадай демократиин оронуудтай тон нягта хани барисаатай. Эб найрамдалда дуратай демократическа гүрэнүүдэй хүсэн түгэлдэр ба эмхитэй эетэй бүлэдэ Албани оролсоно. Эдэ гүрэнүүдэй харилсаан пролетарска интернационализмын, хани барисаанай ба харилсан туһалалсалгын ленинскэ ёһо гуримуудһаа үндэһэлнэ. Социалистическэ лагериин оронууд Албанида экономическа ба научно-техническэ ехэ туһаламжа үзүүлнэ.

Фашизмын гэнжэһээ сүлөөрхэдэнь туһалһан ба социалистическэ общество байгуулгадань туһалжа байһан советскэ арадта албанска арад тон ехэ дуратай, хани ёһоной һайн һайхан мэдэрэлтэй юм.

Албаниин Арадай Республикын правительство эб найрамдалай ба арадуудай хоорондохи хани барисаа бэхижүүлгын сэхэ шууд политика бэелүүлнэ. Уласхоорондын харилсаае һайжаруулгада, бүгэдэниитын аюулгүй байдал хангалгада шэглүүлэгдэһэн Советскэ Союзай ба эб найрамдал хүсэдэг бусад оронуудай бүхы хэмжээ-ябуулгануудые тэрэ халуунаар, эдэбхитэйгээр дэмжэнэ.

Инди, Бирма, Афганистанаар нүхэд Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой түүхэтэ аяншалга хадаа эб найрамдал, уласхоорондын харилсан ажаллалга бэхижүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ туһа нэмэри мүн гэжэ Албаниин ажалшад халуунаар һайшаагаа.

Нэгэдэмэл Наһануудай Организацида Албаниин Арадай Республикые абаха тухай тус организациин шиидхэбэрие албанска арад ехэ ханамжатайгаар угтаа.

Албаниин Арадай Республикын 10 жэлэйнь ой түрүүшын табанжэлэй (1951—1955 оной) түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэн үедэ тэмдэглэгдэжэ байна. Түрүүшынгээ табанжэл соо республика ажахынгаа байгуулалтын бүхы һалбарида, арадайнгаа материальна ба культурна ажана байдалые һайжаруулгада гайхамшагта үрэ дүнгүүдые туйлаа. Энэ туйлалтануудайнгаа үндэһэ һуури дээрэ албанска арад шэнэ 1956 ондо оронойнгоо экономико ба культурые хүгжөөхэ хоёрдохи табанжэлэйнгээ түсэбые бэелүүлжэ эхилбэ. Демократическа оронуудай хани ёһоной дэмжэлгэдэ түшэглэн, өөрынгөө түрэл партиин шалгагдамал хүтэлбэри доро албанска арад социалистическэ общество байгуулгын замаар урагшаа найдамтайгаар дабшажа ябана. Албаниин Арадай Республикын байгуулагдаһанһаа хойшо 10 жэлэйнь ойтой дашарамдуулан, энэ алдарта замдаа шэнэ амжалта туйлахыень ахадүү албанска арадта Советскэ Союзай арадууд бүхы сэдьхэлһээ хүсэнэ.

М. ПОЗОЛОТИН.

*) 1948 ондо Албаниин Коммунистическэ парти Албаниин ажалай парти гэжэ нэрэтэй болоһон юм.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерстводэ

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство Москвада байгаа хариин бүхы посольствонуудта болон миссинүүдтэ январиин 6 ба 7-до нотонуудые эльгээбэ. СССР-эй Верховно Соведэй ба хариин гүрэнүүдэй парламентнүүдэй бэе бэедээ делегацинуудаа эльгээлсэхэ тухай СССР-эй Верховно Соведэй Тогтоолой текст тэндэнь бии. Энэ Тогтоолые СССР-эй Верховно Совет 1955 оной декабриин 28-да баталан абаа һэн.

Тэрэ Тогтоол зохихо оронуудай Парламентнуудта дамжуулан үгтөө һаа, Министерство баясхалан хүргэхэ байна гэжэ нотонууд дотор хэлэгдэнэ.

Ажалша эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын конференцидэ бэлэдхэл

ВЕНА, январиин 8. (ТАСС). Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин секретариадай бюллетениин ээлжээтэ номер хэблэгдэн гараба. Энэнь ажалша эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын конференцидэ бэлэдхэлгэдэ зорюулагданхай. Бүхы оронуудай ажалша эхэнэрнүүд тэдэнэй түрүүшын Бүхэдэлхэйн ассамблейе зарлаха тухай мэдээсэлые урма зоригжолтойгоор угтаа гэжэ бюллетень дотор хэлэгдэнэ. Мүнөө үедэ олохон оронуудай ажалша эхэнэрнүүд конференцидэ эдэбхитэйгээр бэлэдхэжэ байна.

Индонезиин бүд нэхэлгын, гутал, хүбсаһа оёлгын промышленностиин профсоюзуудай конгресс һаяхан Бандунгда болоо. Ажалша эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын конференцидэ хабаадалсаха гэһэн шиидхэбэри тэрэ конгресс дээрэ һайшаагдаа. Мүн тэрэшэлэн Япониин, Италиин болон бусад оронуудай олохон профсоюзна организацинууд конференцие дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээ.

Конференцидэ бэлэдхэхэ хэрэгтэ тус тус оронуудай профсоюзна хэблэл эдэбхитэйгээр хабаадалсана гэжэ бюллетень дотор хэлэгдэнэ. Бразилида недели бүхэндэ гарадаг «Воз Операриа» гэжэ журнал ажалша эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын конференцидэ зорюулагдаһан материалнуудые саг үргэлжэ хэблэнэ. Мүн Хитадай Арадай Республикын хэблэл конференцидэ бэлэдхэлые үргэнөөр ябуулна. Бүхы оронуудай ажалша эхэнэрнүүдэй байдал тухайда дамжуулга хитадай радиогоор хэлэгдэнэ.

«Шэнэ Хитадай ажалша эхэнэрнүүд» гэһэн журнал эрхэ сүлөөтэй болоһон хитад эхэнэрнүүдэй ажалай байдал тухай бэшэнэ. Франциин Ажадай Бүгэдэнитын Конфедерациин орган болошо «Ви Увриер» газетэ ВКТ-гэй генеральна секретарь Бенуа Фрашоной тухай статьяе толилбо. Эрхэ сүлөөгэйгөө түлөө ажалша эхэнэрнүүдэй тэмсэхэдэнь болохоёо байгаа конференциин шухала байһые Бенуа Фрашон онсолон тэмдэглэнэ.

Профсоюзуудай Бүхэндэлхэйн конгресс конференциин зорилгонуудые зүбшөн хэлсэхыень, тэрэнэй бэлэдхэлдэ хабаадалсахыень уряална, оронойнгоо бүхы ажалша эхэнэрнүүдтэ хандаба.

Конференцидэ бэлэдхэхэ комитедүүд Хитадай Арадай Республикада, Японидо, Бразилида, Франци болон бусад оронуудта байгуулагдаба.

Францидахи политическэ байдал тушаа

ПАРИЖ, январиин 7. (ТАСС). Французска Коммунистическэ партиин Центральна Комитет французска социалистическэ партиин генеральна секретарь Ги Моллед, радикал-социалистнуудай партиин түрүүлэгшэ Эдуард Эрриодо аб адли удхатай бэшэгүүдые эльгээбэ. Январиин 2-то Национальна суглаанда болоһон һунгалтын эсэстэ зүүнэй талын олонхид бии болоод байна гэжэ тэдэ бэшэгүүд дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ. Мендес-Франс Ги Молле хоёр хоорондоо зүбшэн хэлсээд, баруунай талын партинуудтай хэлсээ хэхэ гэһэн дурадхал буруушаахые шиидэһэн тухай мэдээсэлыень Коммунистическэ партиин Центральна Комитет анхаралдаа абана.

«Коммунистическэ болон социалистическэ партинуудай, мүн тэрэшэлэн радикал-социалистнуудтай партиин кандидадуудай түлөө голосолхадаа, эрэгтэй, эмэгтэй олонхи һунгагшад оронхо хүтэлбэринэ хэрэгые зүүнэй тала баримталха правительствын гарта дамжуулан үгэхые хүсэдэг харуулаа», — гэжэ Центральна Комитет саашань бэшэнэ. «Энэ хүсэлыень бэелүүлхын тулада тэдэнһэу дулдыдаха бүхы юумые гурбан партиин бултанайнь хээгүй һаа, эээлнэнь һунгагшадай тэрэ олонхи зүбшөөрхэгүй байна» гэжэ бэшэгүүд дотор тэмдэглэгдэнэ.

Алжирай асуудалые амгалан ёһоор гурим шуулха, хото, хүдөөгэй ажалшадай байдалые һайжаруулха, светскэ һургуули хамгаалһан национальна комитедэй программа-минимумые бэелүүлхэ уласхоорондын түшүүрилые буу зэбсэг хурьялгада хүргэхөөр һударуулха политика бэелүүлхэ—тиимэ правительство байгуулхыень Коммунистическэ парти социалистнуудта болон радикалнуудта дахин дурадхана.

Франц арадай олонхиин хүсэл эрмэлзэлтэй тааралха хэлсэе түйлаха арга боломжые хамтадаа зүбшэн хэлсэхыень социалистнуудай ба радикалнуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ Коммунистическэ партиин Центральна Комитет дурадхаба.

Коммунистическэ партиин энэ дурадхалые Франциин демократическэ бүлэгүүд һайнаар угтаба. Олохон предприятинууд дээрэ арадай фронтын комитедүүд прогрессивнэ организацинуудай үүсхэлээр байгуулагдана. Тэдэ организацинууд оронойнгоо бүхы демократическэ хүсэнүүдые нягтаруулан жагсаахые эринэ.

Хүсэнүүдэй иимээр хубааралдаад байһан мүнөөнэй байдалда коммунистнуудай дэмжэлгэгүйгөөр Национальна суглаан дотор гүрэнэй тон шухала асуудалнуудые шиидхэхын аргагүй гэжэ политическэ элдэб шэглэлтэй парижска хэдэ хэдэн газетэнүүд тэмдэглэнэ.

«Бүхы дээрэнь абажа харахада, оромнай зүүнэй тала баримталагшадай түлөө голосоо үгэһэндэнь ямаршье ажаг һэжэгтүй байна» гэжэ «Комба» газетэ һануулна. «Энэ баримтын ухаашанарые нэгэшье тайлбарилагша бага болгожо шадахагүй байна. Франци хадаа зүүн талын һуурииуудые (Национальна суглаан дотор — Ред.) эзэлдэг түлөөлэгшэдые шэлээ, тиигэжэ зүүнэй талын правительствые шэлээ»,—гэжэ тус газетэ саашань бэшэнэ.

Нүгөөдэ талаһаа, французска промышленнигүүдэй орган «Эко», «Орор» болон баруунай талын бусад газетэнүүд социалистнуудай, радикалнууд болон коммунистнуудай хоорондоо харилсалгада эсэргүү пропагандистска шанга тэмсэл хэжэ байна. «Фигаро» газетэ «баруунай центристскэ» правительство байгуулхын тулада нэгэдэхыень буржуазна бүхы партинуудые уряалһаар байна. Энээнэй хажуугаар баруунай партинуудай удамаршад Франциин демократическэ хүсэнүүдэй дэмжэлгэдэ түшэглэдэг правительство байгуулха ябадалда һаад хэхые ухаа мэдээ алдан оролдоно.

„Жэньминьжибао" газетэ япон арадай байдал тухай

ПЕКИН, январиин 8. (ТАСС). «Жэньминьжибао» газетэ япон арадай байдал тухай статья толилбо.

Япони болбол хүгжэнги промышленностьтай, үрэжэлтэ һайн газартай, загаһанай олзоборилготой юм. Тэдэ ажал хүдэлмэридэ дуратай япон арадай байдал улам бүри муудажа байна гэжэ статья дотор хэлэгдэнэ. Хүдэлмэригүй ба ажалгүй шахуу хүнүүдэй тоо энэ орон дотор 13 миллион хүрэбэ. Муу байдалтай байһан дээрэһээ амяа хорлон алагдашадай тоо олошоржо байна. Японско тусхай мэдээнүүдэй ёһоор, 1954 ондо энэ орон дотор амяа хорлохо алан 20.424 ушар тэмдэглэгдэһэн байна. Энэ хадаа һүүлэй 50 жэл соо үзэгдэһэн эгээн ехэ тоо болоно.

Япон арадай үзэжэ байгаа бэрхэшээлнүүд Японие американска сэрэгүүдэй удаан саг соо эзэмдэжэ байһан дээрэһээ тохёолдоо гэжэ статья дотор хэлэгдэнэ. Дайнай хойтохи арбан жэл соо Япони хадаа американска сэрэгүүдые тэжээхын тулада 5600 миллион американска доллар гаргашалаа. Энэнь японско правительствын хоёр жэлэй бюджедэй мүнгэ зөөриһөө үлүү ехэ болоно. Гэхэтэй хамта, американска засагтай Японие түргэнөөр зэбсэглэхыень, сэрэгэй хэрэглэмжэдэ бүри ехэ гаргаша гаргадаг болохыень баадхана. 1955 ондо Япониин сэрэгэй гаргашануудын 235 миллион 900 мянган иен болоо һэн. Энэнь сэрэгэй хэрэглэмжэдэ 1952 ондо гаргагдаһан бодото гаргашануудаа хоёр үлүүтэй дахин ехэ байна.

Эдэ бүгэдэ японско экономикые хүшэр хүндэ байдалда оруулна, япон арадай ажабайдалые улам бүри муу болгоно.

США дотор хэблэлэй сүлөөе һаһана

ВАШИНГТОН, январиин 8. (ТАСС). Дотоодын аюулгүй байдалай асуудалнуудые эрхилдэг США-гэй сенадай подкомисси хэблэлдэ «коммунистическэ үзэлэй нэбтэрэлгэ» гэдэгые олон зоной үмэнэ мүрдэжэ дүүргэбэ. Подкомиссиин түрүүлэгшэ сенатор Истленд олохон гэршэнэрые хараажа гани галзуу болобо. Тэдэнэр США-гэй конституциин нэгэдэхи ба табадахи заһабаринуудай үндэһөөр политическэ үзэл түхайнь асуудалда харюусахагүй гэһэн хуулита эрхээ мүрдэлгын үедэ хэрэглэһэн байгаа. Эдэ гэршэнэр конгрессые хүндэлэнгүй гэжэ зэмэлэгдээ, «хуулиин ёһоор шанлагаар хэлэхэгүй байха» гэжэ Истленд занаба.

Олон зоной үмэнэ хэһэн мүрдэлгын дүүрэмсээр подкомисси нюуса мүрдэлгэ хэхэ хүсэлтэй гэжэ Истленд мүн тэрэшэлэн мэдүүлбэ. Гэршэнэрые подкомиссида дуудаад һаа, хүдэлмэриһөөнь дары сүлөөлдэг байһые хэблэлэй мэдээсэлнүүд, мүрдэлгын үедэ гэршэ болоһон хүнүүдэй хэлэһэн үгэнүүд харуулна. Жэшээнь, «Дейли Миррор» гэһэн нью-йоркско газетэ конституцида оруулагдаһан, заагдааша заһабаринуудые баримталһанайнь, политическэ үзэлнүүд тухайгаа харюусахагүй һаа арсаһанайнь лэ түлөө өөрынгөө хүдэлмэриһээ Мехони гэгшые декабриин 5-да ажалһааһь гаргаба.

Энээнэй урда үдэрынь «Дейли Ньюс» гэжэ нью-йоркско нүгөөдэ газетэдэ хүдэлмэрилдэг Прайс гэгшэ мүн лэ тиимэ шалтагаанаар ажалһаа гаргагдаһан байна. Подкомиссида асуултаяа үгэхымни бүри урид газетэдэ хүдэлмэрилхэһөө арсахымни баадхаа һэн гэжэ «Нью-Йорк Таймс» газетэдэ хүдэлмэрилдэг Алексковский гэгшэ мүрдэлгын үедэ мэдүүлбэ. Мүн бусадшье гэршэнэр тиимэ байдалда ороо.

Подкомиссида мүрдэлгэ болохо үедэ бүхыдөө 18 гэршэнэр асуултаяа үгөө. Тэдэнэй 14-ниинь «Нью-Йорк Таймс» газетэдэ хүдэлмэрилһэн ба хүдэлмэрилжэ байна.

Дотоодын аюулгүй байдалай асуудалнуудые эрхилдэг США-гэй сенадай подкомиссиин ажал-ябуулгань асуултада ороһон хэдэ хэдэн гэршэнэрэй зэбүү хүргэбэ. Жэшээнь, «Нью-Йорк Таймс» газетын хүдэлмэрилэгшэ Шелтон гэгшэ асуултаяа үгэхэ зуураа иигэжэ мэдүүлбэ: «Минии политическэ үзэл ба холбоо барисаануудтай тухай мүшхэлгэ болоһон ябадалые эрхиемни хаһаһан ябадал гэжэ тоолохо ёһотой болоноб. Танай подкомисси хүдэлмэрилжэ байха үедэмни намайе хододоо мүрдэжэ мүшхэжэ байдаг...».

Американска зарим газетэнүүдшье подкомиссиин ажал-ябуулгые буруушааба. Жэшээнь, «Вашингтон Пост» газетэ энэ мүрдэлгэ тухай редакционно статья соогоо «Бидэнние конгрессэй комиссида дуудажархина аа гү гэжэ газетэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй айжа байгаа һаа, хэблэлэй сүлөө бага байха байна. Хэблэлэй хэрэгтэ конгрессэй иигэжэ хамаархаха ябадал американска бүхы уг заншалда зүришэнэ» гэжэ январиин 7-до бэшээ.

Индонезиин учредительнэ суглаанда болоһон һунгалта тухай уридшалан абтаһан дүнгүүд

ПЕКИН, январиин 7. (ТАСС). Джакартаһаа Синьхуа агентствын корреспондентэй мэдээсэһэнэй ёһоор, учредительнэ суглаанда болоһон һунгалтын дүнгүүд тухай хүсэд бэшэ мэдээ «Хариан ракьят» газетэ толилбо.

Энэ мэдээнэй ёһоор, коммунистическэ парти 5 863 мянган голос, национальна парти—8.770 мянган, нахдатул улама гэжэ парти—6.308 мянган, машуми—5.447 мянган голос абаа.

Ява аралда компарти болбол парламентда һунгаһанда орходоо 65 мянган голос, национальна парти—342 мянган голос үлүү олоор абаа, машуми, нахдатул улама гэжэ мусульманска партинууд 66 ба 68 мянган голосоо гээгээ гэжэ Индонезиин коммунистическэ партиин ЦК-гэй мэдээсэл соо тэмдэглэгдэнэ.

Египедэй премьер-министр Насер Югославида ерэхэ тухай Титын уряае угтан абаба

КАИР, январиин 7. (ТАСС). ФНРЮ-гэй президент Тито Югославида ерээд ошохыень премьер-министр Насерые уряа гэжэ Тэнют агентствые баримталан Египедэй газетэнүүд мэдээсэнэ.

Насер энэ уряаень хүлеэн абаа, тиин Советскэ Союзаар, Зүүн Европын оронуудаар мүнөө жэлдэ ябахадаа Югослави ошоод ерэхэ гэжэ хараална гээд «Аль-Ахрам» газетэ бэшэнэ.

Чанкайшистнуудай лётчик Фуцзянь провинцида ниидэжэ ерэбэ

ПЕКИН, январиин 8. (ТАСС). Чанкайшистнуудай гражданска авиациин управлениин нэгэ пилот, хоёр алба хаагшад январиин 7-до Хитад ниидэжэ ерэбэ гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэнэ. Тэдэнэр Чан Кай-шиин хүбүүн Цзян-Вэйго гэгшын самолёт дээрэ һуугаад, Фуцзянь провинциин нэгэ газарта ниидэжэ ерэһэн байна.

Английска сэрэгэй корабльнуудые ливанска портнуудта оруулдаг байха тухай Англи ба Ливанай хоорондо хэлсээнүүд болоно

БЕЙРУТ, январиин 8. (ТАСС). Дундада далайн английска далайн сэрэгэй хүсэнүүдэй корабльнуудые ливанска портнуудта оруулдаг байха тухай хэлсээнүүд Ливан Англи хоёрой хоорондо мүнөө үедэ, Англиин гүйлтаар, боложо байна гэжэ «Ар-Рай Аль-Амм» газетэ мэдээсэнэ. Англи ямар шалтагаанаар иигэжэ гүйгааб гэбэл, Суэцкэ каналай оршондо Англи сэрэгэй базагүй болоо, харин «Дунда Востогой оронууд тушаа уялгануудые абаһан дээрэһээнь» ливанска портнууд тэрээндэ шухала байна.

Арабска зүүн зүгтэ тохёолдоһон мүнөөнэй ушар байдалда английска правительствын гүйлтые Ливаниие Багдадска пактда оруулха гэжэ Англиин хүсэһэн ябадал мүн гэжэ тоолохо хэрэгтэй гээд, «Ар-Рай Аль-Амм» газетэ саашань бэшэнэ.

Ливанска засагаархид английска гүйлтада һүүлшынгээ харюу мүнөө дээрээ үшөө үгөөгүй байна гэжэ газетэ бэшэнэ.

ИОРДАНИДАХИ БАЙДАЛ

ЛОНДОН, январиин 8. (ТАСС). Иерусалимһаа Рейтер агентствын корреспондентэй мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр арабска легионой солдадууд Иерусалимын иорданска секторэй үйлсэнүүдээр харуул хэжэ ябаба. Юундэб гэхэдэ, үсэглэлдэрэй событинуудай һүүлээр Иорданиин городуудай байдал түгшүүрилтэй зандаа байгаа. Иерусалимай иорданска сектор, ороной бусад городууд мүнөөдэр үглөөгүүр болотор хоорондоо үшөө холбоогүй байһаар байгаа.

Иорданиин правительство тон нарин хиналта табиба. Иерусалимай иорданска секторто мүнөөдэр гарһан газетэнүүд үсэрэлдэрэй бүһалгааннууд тухай мэдээсэбэгүй.

ЧИЛИДЭХИ БАЙДАЛ

МОНТЕВИДЕО, январиин 8. (ТАСС). Клейн Саксын американска миссиин дурадхаһан экономическа түсэбые хэрэглэхэ гэжэ правительствын шиидэһэнэй һүүлээр Чили дотор тохёолдоһон байдал улам бэрхэтэй боложо байна. Үргэн нийтэ улад зон энэ түсэбые хэрэглэлгэдэ эсэргүүсэн тэмсэнэ. Олон зуугаад мянган хүдэлмэришэд болон албахаагшадые нэгэдхэдэг чилийскэ ажалшадай профсоюзна нэгэдэлэй центр «инфляцитай тэмсэхэ» гэдэг правительствын түсэбые буруушааһанаа мэдүүлэн, январиин 9-дэ бүгэдэниитын забастовко хэхэ гэжэ шиидхэбэ.

Ажалшадай тэмсэлые дарахын тулада правительство бүхы орон дотор «осадна байдал» соносхобо. Ажалшадай тэмсэл дэмжэһэн профсоюзна хүтэлбэрилэгшэдые, уранзохёолшодые, журналистнуудые хэһээлтэ түрүүшын үдэр олоорнь хааба гэжэ газетэнүүд мэдээсэнэ.

Зүүнэй талын политическэ партинууд правительствын абаһан хэмжээнүүдтэ эсэргүүсэн оробо. Тэдэ партинуудай хүтэлбэрилэгшэд «арадай эрхэ сүлөөе аршалан хамгаалхын тулада» нэгэдэмэл центрэ түһалха уряалтагаар оронойнгоо хүн зондо хандаба. Президент Ибаньес Дель Кампо приказ гаргаба. Тэрээнэйнь ёһоор бүгэдэниитын забастовко эмхидхэлгые һаатуулхын тулада ороной столицые 25 мянган солдадууд эзэлхэ ёһотой болоно гэжэ «Эспектадор» радиостанци үсэглэдэр мэдээсэбэ. Мүн энэ радиостанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, Чилидэ мянга үлүүтэй хүн арестовалагдаа.

Һургуулиин һурагшад үбэлэйнгөө амаралтые сэнгэлиг хүхюунээр үнгэргэбэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удэ городой Революциин талмайда табигдаһан үндэр гоё ёлкын дэргэдэ үхибүүд наадажа байна.

А. Мантаевай фото.

Һурагшадай амаралта хүхюу сэнгэлигээр үнгэрөө

Һурагшадай үбэлэй амаралта хүхюун сэнгэлигээр үнгэрөө. Хүүгэдтэ зорюулагдан хаа хаанагүй гоёор шэмэгдэһэн ёлконууд хэгдэһэн, хүүгэд ажалай түрүүшүүлтэй, артистнар ба уранзохёолшодтой уулзаһан байна.

Галуута-нуур. Шахтёрнуудай клубай һаруул уужам зал соо хэгдэһэн ёлко үнгэ бүриин галаар ялалзан, хүүгэдые шэнэ жэлэй һайндэртэ уряалаа. Эндэ шэнэ жэлэй бал-маскарад болоо. Хүүгэд уншаһан номуудайнгаа дуратай геройнуудай костюмуудые, мүн ан гүрөөһэ һажаан уралан оёһон костюмуудые үмдэжэ энэ балай конкурсдо хабаадалсаа.

Тарбагатай. Сценэ дээрэһээ Дед-Мороз хүүгэдые амаршалба. Хүүгэдэй техническэ зохёолтын выставкэдэ хабаадалсахаар нютаг бүриһөө ерэһэн нүхэдтөө аймагай центрын һурагшад һонирхолтой концерт харуулаа.

Эндэ эмхидхэгдэһэн техническэ зохёолгын выставкэдэ хүүгэдэй уран гараар бүтээгдэһэн һонирхолтой зүйлнүүд, һургуулинуудай эрхим ханын газетэнүүд харуулагдаа.

Кяхта. Хүүгэд амаралтынгаа ехэнхи сагые сана, конькигаар һолжоржо, сэбэр агаарта үнгэргөө. Городой һургуулинуудай һурагшад экскурси эмхидхэжэ, типографи, электростанци ошоо. Һонирхолтой, һайхан кинокартинануудые хараа. Ахалагша классуудай һурагшадта зорюулагдаһан бал-маскарадта хүүгэд ехэ олоороо хабаадалсаа. Наушкын дунда һургуулиин зал соо гоёор шэмэглэгдэһэн ёлкые тойрожо, эхин классай һурагшад энеэдэ зугаа зэдэлүүлэн сэнгэһэн, Дед-Морозһоо шэнэ жэлэй бэлэгүүдые абажа хиһэн байна.

Мухаршэбэр. Үнгэ бүриин данхайгаар, лампочкаар шэмэглэгдэһэн һүртэй үндэр ёлко элдэб лаар яларан, Культурын байшан уужам залые гэрэлтүүлнэ. Ханан даарнь ород, бурят арадай онтохо үльгэрнүүдэй удхаар зурагдаһан зурагууд няалгатай байба. Тэндэ магай пионерскэ ёлкодо би[illegible] һургуулинуудай эрхим һурагшад сугларав. Эндэ һургуулинуудай уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд өөһэдынгөө бэлдэһэн концертнэ номернуудые харуулһан, наада, зугаа эмхидхэһэн байна.

Һайн номернуудые харуулһан [illegible]нернүүдтэ Дед-Мороз шэнэ жэлэй бэлэгүүдые үгөө.

Улан-Удэ. Революциин нэрэмжэтэ талмай танигдахаар бэшэ. О[illegible] тоото ёлконууд таригдамал парк [illegible] ургаһандал жэрылдэнэ. Талмайн тэг дунда үндэр гэгшын ёлко үнгэ бүриин галаар ялалзана. Хүгжэмэй иратуу гоё аялга доро хүүгэд һэбэржоржо наадана. Эндэ хүүгэд амаралтынгаа үедэ сэнгээ, наадаа. Оперо ба баледэй, ород драмын театрнуудта, Пионернүүдэй ордондо шэнэ жэлэй ёлконууд болоо. Ёлко-театрнуудта хүүгэдтэ зорюулагдан олон кинокартинанууд харуулагдаа.

Һурагшад амаралтынгаа үедэ экскурсинуудые эмхидхэжэ, городой предприятинуудаар ябаһан, хүгжэлтэй [illegible]—ой тайга, Сэлэнгэ мүрэнэй олы[illegible] рогуудаар ябажа, ан гүрөөлэй [illegible] мүшхэһэн байна.

Хүхюу сэнгэлиг, ашагтай туһатай амаралтынгаа удаа, улам хэшээлнүүдтээ тэйгээр, амжалтатайгаар һуралсахыетнай хүсэнэбди!

Свердловско симфоническа оркестр Улан-Удэдэ ерэбэ

Манай Улан-Удэдэ Гүрэнэй Свердловско симфоническа оркестр ерэбэ. Январиин 11—12-ой үдэрнүүдтэ Ленинэй орденто Бурят-Монголой оперо ба баледэй театр соо концерт табиха юм.

Тус симфоническа оркестрын концертдэ РСФСР-эй габьяата артист, Сталинска шантай лауреат, Гүрэнэй Академическа Ехэ театрын солист А. И. Арфенов (лирическэ тенор), Бүхэсоюзна ба уласхоорондын конкурснуудай лауреат Э. Д. Грач (скрипкэ) гэгшэд хабаадалсаха юм.

Симфоническа оркестрын программашье ехэ һонирхолтой. Гүйсэдхэгдэхэ хүгжэмтэ зохёолнуудай дунда Бурят-Монголой композитор Б. Ямпиловай «Сэсэгтэ хизаар» гэжэ сюита наадагдаха юм. Гадна Чайковский, Глинка, Лист, Штраус мэтэ ородой болон дэлхэйн классигууд, советскэ ба арадай демократиин оронуудай композиторнуудай зохёолнууд гүйсэдхэгдэхэ байна. Хамта дээрээ 65 хүн оркестртэ хабаадалсана. Оркестрые РСФСР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша, профессор М. И. Паверман хүтэлбэрилнэ.

Д. Карпенко.

Шайбатай хоккей наадажа, ороной түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн

ЛЕНИНГРАД, январиин 8. (ТАСС) Мүнөөдэр С. М. Кировэй нэрэмжэтэ стадион дээрэ шайбатай хоккей наадажа СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө ээлжээтэ наадалга болобо. Ленинградай «Авангард» гэжэ команда Москвагай «Спартак» гэжэ хоккеистнүүдэй обществын урдаһаа гараба.

Энэ һонирхолтой наадан 4:2 тоотойгоор Москвагай спартаковецуудай илалтаар дүүрэбэ.

ГОРЬКИЙ, январиин 8. (ТАСС). Молотовой нэрэмжэтэ автозаводой хоккейн стадион дээрэ мүнөөдэр шайбатай хоккей наадажа ороной түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөн болобо. Горьковско «Торпедо» гэжэ команда Электросталь гэжэ городой командатай наадаба.

Энэ наадан 2:2 тоотойгоор тэнсэжэ дүүрээ.

Бүмбэгэтэй хоккей наадажа, ороной түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн

Бүмбэгэтэй хоккей наадажа ороной түрүү һуури эзэлхын тулада январиин 8-да Москвагай «Динамо» стадион дээрэ хоёр уулзалга болобо.

Түрүүшээр ороной чемпион — СССР-эй Оборонын министерствын центральна спортивна клубай команда ба Красноярскын «Торпедо» хоёр наадаба. Армейскэ спортсменүүд илаба. 1:0 тоотойгоор наадана дүүрэхээ байхада тэдэнэр нэгэ бүмбэгэ оруулаа.

Хоёрдохи уулзалгань московско «Динамын» команда ба Хабаровскын офицернүүдэй байшангай хоккеистнүүд хоёрой хоорондо болоо. Энэ наадан 3:3 гэһэн дүнтэйгээр тэнсэжэ дүүрэбэ.

ПЕТРОЗАВОДСК, январиин 8. (ТАСС). Эндэ мүнөөдэр бүмбэгэтэй хоккей наадажа ороной түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн болоо. «Красная Звезда» гэжэ стадион дээрэ «Энерги» (Ленинград), «Водник» (Архангельск) гэжэ командануud уулзаба.

«Энерги» гэжэ командын спортсменүүд 8:3 тоотойгоор илаба.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора 32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства—47-59, пропаганды и переводов—35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н—00658. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 36[illegible].